

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 maart 2017

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 134^{quinquies} van
de Nieuwe gemeentewet, teneinde de
burgemeester in de mogelijkheid te stellen
inrichtingen te sluiten waarvan vermoed
wordt dat er terroristische activiteiten
plaatsvinden**

VERSLAG

NAMENS DE TIJDELIJKE COMMISSIE
TERRORISMEBESTRIJDING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Peter BUYSROGGE**
EN MEVROUW **Sarah SMEYERS**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Algemene bespreking.....	4
III. Artikelsgewijze bespreking	12
IV. Stemmingen	29

Zie:

Doc 54 **1473/ (2015/2016):**

- 001: Wetsvoorstel van de heren Ducarme en Chastel.
- 002: Toevoeging indiener.
- 003: Advies van de Raad van State.
- 004 tot 006: Toevoeging indiener.
- 007: Amendementen.

Zie ook:

- 009: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 mars 2017

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 134^{quinquies} de la
Nouvelle Loi Communale en vue
de permettre au bourgmestre de fermer les
établissements suspectés
d'abriter des activités terroristes**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION TEMPORAIRE
LUTTE CONTRE LE TERRORISME
PAR
M. **Peter BUYSROGGE**
ET MME **Sarah SMEYERS**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif	3
II. Discussion générale.....	4
III. Discussion des articles.....	12
IV. Votes.....	29

Voir:

Doc 54 **1473/ (2015/2016):**

- 001: Proposition de loi de MM. Ducarme et Chastel.
- 002: Ajout auteur.
- 003: Avis du Conseil d'État.
- 004 à 006: Ajout auteur.
- 007: Amendements.

Voir aussi:

- 009: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Koen Metsu

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Peter Buysrogge, Sophie De Wit, Koen Metsu, Sarah Smeyers
PS	Nawal Ben Hamou, Stéphane Crusnière, Laurette Onkelinx
MR	Denis Ducarme, Philippe Pivin, Françoise Schepmans
CD&V	Raf Terwingen, Veli Yüksel
Open Vld	Katja Gabriëls, Carina Van Cauter
sp.a	Hans Bonte
Ecolo-Groen	Gilles Vanden Burre
cdH	Vanessa Matz

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter De Roover, Koenraad Degroote, Renate Hufkens, Valerie Van Peel, Kristien Van Vaerenbergh
Willy Demeyer, André Frédéric, Emir Kir, Eric Thiébaud
Emmanuel Burton, Gautier Calomne, Jean-Jacques Flahaux, Richard Miller
Franky Demon, Roel Deseyn, N
Patrick Dewael, Dirk Janssens, Dirk Van Mechelen
Meryame Kitir, Alain Top
Benoit Hellings, Stefaan Van Hecke
Georges Dallemagne, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB	Filip Dewinter
PTB-GOI	Raoul Hedebouw
DéFI	Olivier Maingain
PP	Aldo Carcaci

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 22 en 29 april 2016, 25 november 2016 en 17 februari 2017.

Op 29 april 2016 heeft de commissie beslist de voorzitter van de Kamer te verzoeken het advies van de Raad van State (DOC 54 1473/003) over dit wetsvoorstel in te winnen en de minister van Veiligheid en Binnenlandse zaken om schriftelijk advies te vragen.

Op 25 november 2016 heeft de commissie beslist eveneens het schriftelijk advies over dit wetsvoorstel in te winnen van het College van Procureurs-generaal, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de *Union des Villes et Communes de Wallonie* (UVCW) en de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB).

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

Mevrouw Françoise Schepmans (MR), mede-indienster van het wetsvoorstel, licht het wetsvoorstel DOC 54 1473/001 toe.

De spreekster preciseert dat de strijd tegen het gewelddadig radicalisme behoort tot het federale bevoegdheidsdomein. Maar het is noodzakelijk dat lokale overheden, als eerstelijnsactoren, over sterke instrumenten zouden kunnen beschikken om op doeltreffende wijze in bepaalde situaties tegen het radicalisme en het terrorisme te strijden.

Het onderzoek in dit soort dossiers situeert zich op het federaal niveau maar alvorens dit aanleiding geeft tot de sluiting van een inrichting waarvan vermoed wordt dat er terroristische activiteiten plaatsvinden, moeten bepaalde procedures van politie en gerecht worden gevolgd die soms verschillende maanden kunnen benemen. Om hieraan te verhelpen en tijd te winnen beoogt dit wetsvoorstel de huidige bevoegdheid van de burgemeester uit te breiden.

Op grond van artikel 134*quinquies* van de Nieuwe gemeentewet kan de burgemeester inrichtingen waarvan vermoed wordt dat er feiten van mensenhandel plaatsvinden, sluiten voor maximum zes maanden op voorwaarde dat er ernstige aanwijzingen bestaan dat zich daar dergelijke feiten afspelen.

Het wetsvoorstel strekt ertoe die mogelijkheid uit te breiden tot terroristische activiteiten. Met deze bepaling zal de burgemeester voortaan beschikken over de mogelijkheid om bij besluit een inrichting te sluiten op

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 22 et 29 avril 2016, 25 novembre 2016, et 17 février 2017.

Le 29 avril 2016, la commission a décidé de prier le président de la Chambre de demander l'avis du Conseil d'État (DOC 54 1473/003) sur cette proposition de loi, ainsi qu'un avis écrit au ministre de la Sécurité et de l'Intérieur.

Le 25 novembre 2016, la commission a décidé de demander également l'avis écrit de la *Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten* (VVSG), de l'Union des Villes et Communes de Wallonie (UVCW) ainsi que de l'Association de la Ville et des Communes de la Région de Bruxelles-Capitale (AVCB).

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

Mme Françoise Schepmans (MR), coauteur de la proposition de loi, commente la proposition de loi DOC 54 1473/001.

L'intervenante indique que la lutte contre le radicalisme violent relève des compétences de l'autorité fédérale. Elle ajoute qu'il convient cependant que les autorités locales, qui sont les acteurs de première ligne, disposent d'outils forts pour lutter efficacement, dans certaines situations, contre le radicalisme et le terrorisme.

Dans ce type de dossiers, l'enquête est effectuée au niveau fédéral mais certaines procédures policières et judiciaires pouvant parfois être longues de plusieurs mois doivent être suivies avant que l'enquête aboutisse à la fermeture d'un établissement suspecté d'abriter des activités terroristes. La proposition de loi à l'examen vise à étendre les compétences actuelles du bourgmestre afin d'y remédier et de gagner du temps.

L'article 134*quinquies* de la Nouvelle loi communale permet au bourgmestre de fermer tout établissement suspecté d'abriter des activités liées à la traite des êtres humains, pour une durée ne pouvant excéder six mois, lorsqu'il existe des indices sérieux selon lesquels des activités de cette nature y ont lieu.

La proposition de loi à l'examen entend étendre cette faculté aux activités terroristes. Ces dispositions permettront au bourgmestre de décider de fermer un établissement si la police fédérale et la justice lui

basis van ernstige en concrete aanwijzingen geleverd door de federale politie en het gerecht, waar volgens hen inbreuken plaatshebben die verband houden met terrorisme.

De burgemeester dient zijn actie te ondernemen in voorafgaandelijk overleg met het parket en na de verantwoordelijke persoon te hebben gehoord. Hij is ook gemachtigd om de inrichting te doen verzegelen indien het sluitingsbesluit niet wordt nageleefd.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) verwijst naar de regelgeving met betrekking tot de strijd tegen de mensenhandel en vraagt of er een evaluatie bestaat of het in dit verband ingevoerde gelijksoortig mechanisme functioneert. Stellen er zich geen interpretatieproblemen in verband met de voorwaarden? Welke inrichtingen precies zal de burgemeester kunnen sluiten? Dit soort vragen dienen eerst volledig uitgeklaard te worden. De spreker stelt voor een advies van de Raad van State te laten vragen die in verband met deze problematiek reeds verschillende arresten heeft uitgesproken.

De heer Hans Bonte (sp.a) vindt dat het wetsvoorstel een goed uitgangspunt heeft. De burgemeester is nu reeds gemachtigd om op verschillende punten op te treden. Als burgemeester heeft hij ervaring met dit soort situaties. De sluitingsbeslissingen worden nadien soms terecht, soms ten onrechte vernietigd. De motivering van de beslissing tot sluiting is fundamenteel waarbij de omschrijving en de afbakening van het begrip “inrichting” een hoofdrol speelt. Gaat het om sporthallen of (eventueel niet-erkende) gebedsruimtes? Over dit aspect moet de grootst mogelijke duidelijkheid bestaan zoals ook over de rechtsgrond waarop de burgemeester steunt om op te treden.

De spreker haalt het voorbeeld aan van een persoon die op de OCAD-lijst aangemerkt staat als op te volgen en die een café bezoekt. Is het dan de bedoeling dat de burgemeester van de gemeente waar het café zich bevindt, dit kan sluiten? Biedt het wetsvoorstel in dat geval een waarborg dat de beslissing stand houdt voor de rechter?

De heer Stéphane Crusnière (PS) vindt dat het wetsvoorstel verschillende vragen oproept en ook tot negatieve effecten aanleiding kan geven.

Behoort het niet eerder tot de taak van politie en gerecht om inrichtingen te laten sluiten wanneer er ernstige aanwijzingen zijn van terroristische activiteiten? Zij beschikken over meer onderzoeksmogelijkheden. In

communiquent des indices sérieux et concrets indiquant, selon elles, que des infractions en lien avec le terrorisme y sont commises.

Le bourgmestre devra agir après concertation préalable avec le parquet et après avoir entendu la personne responsable. Le bourgmestre sera également habilité à apposer des scellés si l'arrêté de fermeture n'est pas respecté

II. — DISCUSSION GENERALE

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) renvoie à la réglementation concernant la lutte contre la traite des êtres humains et demande si le fonctionnement du mécanisme similaire introduit dans ce cadre a été évalué. Les conditions prévues ne posent-elles pas certains problèmes d'interprétation? Quels sont exactement les établissements que le bourgmestre pourra fermer? Il convient de commencer par faire toute la clarté sur ces questions. L'intervenant propose de demander l'avis du Conseil d'État à ce sujet, le Conseil d'État ayant déjà rendu plusieurs arrêts sur cette question.

M. Hans Bonte (sp.a) estime que la proposition de loi à l'examen repose sur un bon principe. Le bourgmestre est aujourd'hui déjà habilité à agir sur plusieurs points. En sa qualité de bourgmestre il a une certaine expérience de ce type de situations. Les décisions de fermeture sont par la suite annulées, parfois à juste titre, parfois à tort. La motivation de la décision de fermeture est fondamentale, la définition et la circonscription de la notion “d'établissement” y jouant un rôle majeur. S'agit-il de salles de sports ou de lieux de prière (éventuellement non reconnus)? La plus grande clarté doit régner sur cet aspect, ainsi que sur le fondement juridique sur lequel le bourgmestre s'appuie pour agir.

L'intervenant cite l'exemple d'une personne figurant sur la liste de l'OCAM comme devant faire l'objet d'un suivi et qui fréquente un café. L'objectif est-il que le bourgmestre de la commune où est situé le café puisse fermer celui-ci? La proposition de loi à l'examen offre-t-elle dans ce cas la garantie que la décision tiendra devant le juge?

M. Stéphane Crusnière (PS) estime que la proposition de loi à l'examen soulève plusieurs questions et peut avoir des effets négatifs.

N'est-ce pas plutôt la mission de la police et de la justice de faire fermer des établissements lorsqu'il y a des indices sérieux d'activités terroristes? Elles disposent d'une plus grande palette de moyens d'investigation.

plaats van dit over te dragen aan de burgemeester voor wie dit misschien een veel te zware verantwoordelijkheid zou kunnen meebrengen, bijvoorbeeld wanneer er zich een incident zou voordoen naar aanleiding van een sluiting. Bovendien zouden de economische gevolgen, in het geval van een vergissing, voor de betrokkene catastrofaal kunnen uitdraaien (verlies aan omzet, klanten, reputatie enz.).

De heer Peter Buysrogge (N-VA) steunt het wetsvoorstel. De uitbreiding van de bevoegdheid van de burgemeester is een aangewezen maatregel in deze problematiek. De spreker stelt voor het, eventueel schriftelijk, advies van de minister van Veiligheid en Binnenlandse zaken in te winnen.

De heer Veli Yüksel (CD&V) steunt het uitgangspunt van het wetsvoorstel. Hij is wel bezorgd dat bestuurlijke beslissingen van de burgemeester een gerechtelijk onderzoek zouden kunnen doorkruisen. Om die reden stelt hij voor het advies van de Raad van State te laten vragen.

De heer Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) vraagt ook aandacht voor de zware verantwoordelijkheid die het wetsvoorstel op de schouders van de burgemeester zou leggen en de socio-economische gevolgen die een verkeerde beslissing zou kunnen hebben voor de betrokkenen. De afbakening van de inrichtingen die worden beoogd is essentieel. Is het een efficiënte maatregel? De spreker stelt voor naast het advies van de minister van Veiligheid en Binnenlandse zaken, ook dit van de drie verenigingen van steden en gemeenten bevoegd voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel, te vragen.

De heer Philippe Pivin (MR) onderstreept dat het wetsvoorstel gegrond is op procedures die nu reeds bestaan in het kader van de strijd tegen de mensenhandel. Het beoogt een wettelijke basis te verschaffen voor de uit te breiden bevoegdheid van de burgemeester. Wat de motivering betreft van een beslissing van de burgemeester, die is gebaseerd op ernstige aanwijzingen die op hun beurt van de politie afkomstig zijn. Bovendien heeft er verplicht een voorafgaand verhoor van de betrokken persoon of personen plaats wat toch waarborgen inhoudt op het vlak van de bescherming van de individuele rechten. Hieruit vloeit voort dat de beslissing van de burgemeester gemotiveerd moet zijn.

Eén verdachte klant zal niet noodzakelijk tot sluiting van een café leiden, maar het is iets anders wanneer een café ervan verdacht wordt een bepaald en voldoende omvangrijk soort cliënteel aan te trekken dat verdachte activiteiten ontplooit.

Au lieu de transférer cette tâche au bourgmestre, pour qui cela pourrait peut-être représenter une bien trop lourde responsabilité, par exemple si un incident se produisait à l'occasion d'une fermeture. En outre, les conséquences économiques, en cas d'erreur, pourraient être catastrophiques pour l'intéressé (perte de chiffre d'affaires, de clients, de réputation, etc.).

M. Peter Buysrogge (N-VA) soutient la proposition de loi à l'examen. L'extension de la compétence du bourgmestre est la mesure indiquée dans cette problématique. Le membre propose de demander, éventuellement par écrit, l'avis du ministre de la Sécurité et de l'Intérieur.

M. Veli Yüksel (CD&V) souscrit au principe de la proposition de loi à l'examen. Il s'inquiète toutefois de ce que des décisions administratives du bourgmestre puissent interférer avec une procédure judiciaire. C'est pourquoi il propose de demander l'avis du Conseil d'État.

M. Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) attire également l'attention sur la lourde responsabilité que fait peser la proposition de loi à l'examen sur les épaules du bourgmestre, ainsi que sur les conséquences socioéconomiques qu'une décision erronée pourrait avoir pour les personnes concernées. La définition des établissements ciblés est essentielle. Est-ce une mesure efficace? L'intervenant propose de demander l'avis, non seulement du ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, mais également des trois unions des villes et communes de Wallonie, de Bruxelles et de Flandre.

M. Philippe Pivin (MR) souligne que la proposition de loi à l'examen se fonde sur des procédures qui existent déjà dans le cadre de la lutte contre la traite des êtres humains. Elle vise à donner une base légale à la compétence élargie du bourgmestre. S'agissant de la motivation d'une décision du bourgmestre, celle-ci est basée sur des indices sérieux émanant de la police. En outre, la ou les personnes intéressées doivent être auditionnées préalablement, ce qui offre malgré tout des garanties en matière de protection des droits individuels. Il en découle que la décision du bourgmestre doit être motivée.

Un client suspect n'entraînera pas nécessairement la fermeture d'un café, mais il en va autrement lorsqu'un café est suspecté d'attirer un certain nombre de clients ayant des activités suspectes.

Uiteraard heeft Justitie op dit vlak ook een rol te spelen maar die is niet exclusief. De burgemeester kan nu reeds overgaan, via de politie, tot de sluiting van inrichtingen, gelijklopend met gerechtelijke acties, bijvoorbeeld tegen drugshandel.

De spreker stelt voor in eerste instantie alleen het schriftelijk advies van de minister van Veiligheid en Binnenlandse zaken te vragen.

De heer Hans Bonte (sp.a) sluit zich aan bij de vragen gericht op een advies van de Raad van State. Volgens hem zal de Raad van State eisen dat de gevallen waarin kan worden opgetreden veel explicieter zouden worden omschreven. Het huidig wetsvoorstel laat de burgemeester een te grote interpretatievrijheid waardoor de rechtsgrond onzeker is.

De spreker gaat akkoord met de indieners dat efficiënter moet kunnen worden opgetreden tegen bepaalde inrichtingen zeker voor met terrorisme gelinkte overlast. Maar het blijft arbitrair wanneer een burgemeester een café moet sluiten omdat iemand die op de OCAD-lijst voorkomt dit café een aantal keren heeft bezocht. Vanaf welk aantal bezoeken zal hij de sluitingsprocedure inzetten? Hierdoor komt de burgemeester in een moeilijke positie terecht. Dit geldt ook voor het verhoor waardoor de burgemeester in de rol van een rechter terechtkomt zonder dat hij over bewijzen beschikt. Een sluiting betekent in veel gevallen het faillissement. Een duidelijke rechtsgrond moet misbruiken of oneigenlijk gebruik door de burgemeester vermijden.

De spreker vraagt ook aandacht voor het argument van de heer Crusnière dat dit niet de taak is van de burgemeester maar van politie en gerecht. Wat gebeurt er wanneer hij besluit een zaak niet te sluiten en er gebeurt toch iets? Is dit schuldig verzuim en kan hij mee veroordeeld worden?

Mevrouw Katja Gabriëls (Open Vld) herinnert eraan dat het huidige artikel 134quinquies van de Nieuwe gemeentewet de burgemeester al een reeks bevoegdheden toekent. Het wetsvoorstel beoogt die enkel uit te breiden voor terroristische misdrijven. Doordat er belangrijke gevolgen kunnen zijn zal die beslissing niet lichtzinnig door de burgemeester worden genomen. Bovendien zijn verschillende waarborgen opgenomen in de wet (verhoor met eerbiediging van de rechten van de verdediging, samenspraak met politie en gerecht, ...).

Bien évidemment, la justice a également un rôle à jouer dans ce domaine, mais il n'est pas exclusif. Le bourgmestre peut d'ores et déjà procéder, par le biais de la police, à la fermeture d'établissements, parallèlement à des actions judiciaires, par exemple dans le cadre de la lutte contre le trafic de stupéfiants.

L'intervenant propose de se borner à demander, dans un premier temps, l'avis du ministre de la Sécurité et de l'Intérieur.

M. Hans Bonte (sp.a) souscrit aux demandes d'avis du Conseil d'État. Selon lui, le Conseil d'État exigera que les cas dans lesquels le bourgmestre pourra agir soient décrits de façon beaucoup plus explicite. Dans sa version actuelle, la proposition de loi à l'examen laisse au bourgmestre une trop grande marge d'interprétation, avec pour conséquence une incertitude quant à son fondement juridique.

L'intervenant est d'accord avec les auteurs sur le fait qu'il faut pouvoir agir plus efficacement contre certains établissements, certainement en cas de nuisances liées au terrorisme. Toutefois, le fait qu'un bourgmestre doive fermer un café parce qu'une personne figurant sur la liste de l'OCAM s'y est rendue plusieurs fois relève de l'arbitraire. À partir de combien de visites à l'établissement lancera-t-il la procédure de fermeture? Cette mesure met le bourgmestre dans une position difficile. Il en va de même pour l'audition lorsque le bourgmestre est amené à endosser le rôle d'un juge sans disposer de preuves. Dans de nombreux cas, une fermeture est synonyme de faillite. Une base juridique claire doit permettre d'éviter les abus ou un usage impropre de la compétence par le bourgmestre.

L'intervenant demande que l'on prête également attention à l'argument de M. Crusnière selon lequel cette tâche n'appartient pas au bourgmestre, mais bien à la police et à la justice. Qu'advient-il si le bourgmestre décide de ne pas fermer un établissement et qu'il se passe tout de même quelque chose? S'agit-il d'un cas d'abstention coupable pour lequel il pourra être condamné?

Mme Katja Gabriëls (Open Vld) rappelle que l'actuel article 134quinquies de la Nouvelle loi communale octroie déjà une série de compétences au bourgmestre. La proposition de loi vise uniquement à les étendre aux infractions terroristes. Comme les conséquences peuvent être importantes, le bourgmestre ne prendra pas cette décision à la légère. En outre, la loi prévoit un certain nombre de garanties (audition dans le respect des droits de la défense, concertation avec la police et la justice, ...). Son groupe soutient la proposition de

Haar fractie steunt het wetsvoorstel om de burgemeester in geval van terroristische misdrijven meer armslag te kunnen geven.

De heer Philippe Pivin (MR) meent dat men geen intentieprocessen aan de burgemeester mag toeschrijven. Die vervult in zekere zin thans reeds dagelijks de functie van rechter omdat hij in allerlei domeinen beslissingen moet treffen zoals bijvoorbeeld inzake bouwvergunningen, ruimtelijke ordening enz. Daarvoor staat hem een juridisch arsenaal ter beschikking en zijn er tal van beroepsmogelijkheden tegen arbitraire beslissingen. Hij is eerder bevreesd voor een gerecht dat niet of niet tijdig genoeg reageert op een oproep van de burgemeester. Die laatste zal het immers zijn die er nadien politiek verantwoording moet voor afleggen.

*
* *

De heer Denis Ducarme (MR) wijst op het wetgevend initiatief in verband met de tijdelijke sluitingen dat in 2011 werd aangenomen (wetsontwerp tot invoeging van een artikel 134quinquies in de Nieuwe gemeentewet, met betrekking tot de politionele bevoegdheid van de burgemeester in het kader van de strijd tegen netwerken van mensenhandel en mensensmokkel, DOC 53 1468/004). Dat hield verband met de strijd tegen de mensenhandel en de mensensmokkel. Ook in het kader van de strijd tegen de drugshandel heeft de burgemeester de mogelijkheid om inrichtingen op zijn grondgebied te sluiten. De insteek van het wetsvoorstel is dus geenszins nieuw.

De meerderheidspartijen willen de lokale besturen meer betrekken bij de strijd tegen het terrorisme. Eerder gebeurde dat onder meer al aan de hand van de omzendbrief over de “*Foreign Terrorist Fighters*”. Daarnaast beoogt ook het Kanaalplan een ondersteuning van het lokale niveau in zijn aanpak van de terroristische dreiging op het terrein.

De burgemeesters hebben echter ook nood aan juridische zekerheid. Recent is de burgemeester van Luik bijvoorbeeld overgegaan tot de sluiting van een radicaal islamitisch centrum op het grondgebied van zijn stad. Die sluiting is in eerste instantie slechts kunnen gebeuren op grond van stedenbouwkundige inbreuken. Het toont aan dat de burgemeesters op dit ogenblik niet over de nodige juridische middelen beschikken om ten volle hun verantwoordelijkheid te kunnen opnemen.

Het wetsvoorstel heeft bijgevolg tot doel om de burgemeesters een wettelijke basis aan te reiken voor het sluiten van inrichtingen op grond van vermoedens van terroristische activiteiten. Vandaag de dag kunnen zij

loi en ce qu'elle vise à donner une plus grande liberté d'action au bourgmestre en cas d'infractions terroristes.

M. Philippe Pivin (MR) estime qu'il ne faut pas faire de procès d'intention au bourgmestre. Dans un certain sens, ce dernier remplit déjà au quotidien la fonction de juge, car il doit prendre des décisions dans toutes sortes de domaines, comme l'octroi d'un permis de bâtir, l'aménagement du territoire, etc. Il dispose d'un arsenal juridique à cet effet, et il existe de nombreuses possibilités de recours contre les décisions arbitraires. L'intervenant craint davantage une justice qui ne réagirait pas ou pas à temps à l'appel lancé par le bourgmestre. C'est en effet ce dernier qui devra assumer, par la suite, la responsabilité politique.

*
* *

M. Denis Ducarme (MR) épingle l'initiative législative relative aux fermetures provisoires adoptée en 2011 (projet de loi insérant un article 134quinquies dans la Nouvelle loi communale, relatif aux compétences de police du bourgmestre dans le cadre de la lutte contre les réseaux de traite et de trafic des êtres humains, DOC 53 1468/004). Cette mesure s'inscrivait dans la lutte contre la traite et le trafic des êtres humains. Dans le cadre de la lutte contre le trafic de stupéfiants, le bourgmestre a également la faculté de fermer des établissements situés sur son territoire. La proposition de loi n'apporte donc rien de neuf.

Les partis de la majorité souhaitent impliquer davantage les pouvoirs locaux dans la lutte contre le terrorisme. Cet objectif s'est notamment traduit par la circulaire relative aux “*Foreign Terrorist Fighters*” prise dès 2014. Parallèlement, le Plan Canal devait également soutenir le niveau local dans la lutte contre la menace terroriste sur le terrain.

Mais les bourgmestres ont également besoin de sécurité juridique. Récemment, le bourgmestre de Liège a, par exemple, procédé à la fermeture d'un centre islamique radical sur le territoire de sa ville. Or, il faut savoir que cette fermeture n'a pu se faire que sur la base de violations urbanistiques, ce qui montre qu'à l'heure actuelle, les bourgmestres ne disposent pas des moyens juridiques nécessaires pour assumer pleinement leurs responsabilités.

La proposition de loi a donc pour but de fournir aux bourgmestres un fondement légal leur permettant de fermer des établissements sur la base de présomptions d'activités terroristes. Au jour d'aujourd'hui, ils

daartoe wel beslissen op grond van de problematiek van de verdoovende middelen of van mensenhandel, maar dus niet omwille van het terrorisme.

De Raad van State werpt in zijn advies over het wetsvoorstel een aantal vragen op, maar formuleert geen fundamentele bezwaren (DOC 54 1473/003).

Het spreekt tevens voor zich dat de beslissing van de burgemeester niets afdoet aan het vermoeden van onschuld.

De heer Ducarme wijst vervolgens op de opmerking van de Raad van State met betrekking tot het voorafgaand overleg met de gerechtelijke instanties. De spreker geeft aan te zullen onderzoeken hoe het federaal parket kan worden betrokken bij de beslissing van de burgemeester.

Tijdens de raadpleging van een aantal burgemeesters over de voorgestelde maatregel toonde een aantal van hen zich zonder twijfel vragende partij. Anderen wezen dan weer op het feit dat een dergelijke bevoegdheid de burgemeester in een ongemakkelijke situatie kon plaatsen.

De minister van Binnenlandse Zaken zegt in zijn advies in ieder geval zijn steun toe aan het wetsvoorstel. Dat is een belangrijk gegeven.

De heer Emir Kir (PS) wijst op het ingrijpende karakter van de maatregel. Die roept immers belangrijke vragen op in verband met de verantwoordelijkheid van de burgemeester, met de evenredigheid van een dergelijke beslissing en met de doelmatigheid ervan in het kader van de strijd tegen het terrorisme. Bovendien moet men vaststellen dat met het wetsvoorstel opnieuw een belangrijke taak en verantwoordelijkheid worden doorgeschoven naar de lokale besturen. Op het vlak van de organisatie van het veiligheidsbeleid tekent zich immers de tendens af dat steeds meer inspanningen worden gevraagd van het lokale niveau. Een ander voorbeeld daarvan vormt het solidariteitsmechanisme voor de terbeschikkingstelling van de personeelsleden door de lokale politiezones aan het federale niveau.

Er werd gewezen op de bestaande regeling tot sluiting op grond van de mensenhandel. De heer Kir benadrukt dat een dergelijke beslissing van de burgemeester rust op het bestaan van een band tussen de mensenhandel en de economische exploitatie van het betrokken pand, bijvoorbeeld in het kader van de organisatie van gedwongen tewerkstelling of van prostitutie. Dat is een belangrijk element. Bij de invoering van een

peuvent prendre de telles décisions en raison d'une problématique liée aux stupéfiants ou à la traite des êtres humains, mais donc pas pour cause de terrorisme.

Dans son avis, le Conseil d'État a soulevé une série de questions concernant la proposition de loi, mais n'a formulé aucune objection fondamentale (DOC 54 1473/003).

Il va également de soi que la décision du bourgmestre n'enlève rien à la présomption d'innocence.

M. Ducarme revient ensuite sur l'observation du Conseil d'État concernant la concertation préalable avec les instances judiciaires. L'intervenant annonce son intention d'examiner comment le parquet fédéral peut être associé à la décision du bourgmestre.

Lorsqu'ils ont été consultés sur la mesure proposée, plusieurs bourgmestres s'y sont déclarés favorables d'emblée, tandis que d'autres ont souligné le fait qu'une telle compétence pouvait placer le bourgmestre dans une situation délicate.

Dans son avis, le ministre de l'Intérieur a, en tout état de cause, déclaré soutenir la proposition de loi. C'est une donnée importante.

M. Emir Kir (PS) dénonce le caractère radical de la mesure. Celle-ci suscite en effet d'importantes questions sur la responsabilité du bourgmestre, sur la proportionnalité de pareille mesure, sur son efficacité dans le cadre de la lutte contre le terrorisme. En outre, force est de constater qu'avec cette proposition de loi, on se décharge une fois encore d'une mission importante et d'une responsabilité en les déléguant aux pouvoirs locaux. En ce qui concerne l'organisation de la politique de sécurité, on observe, en effet, que la tendance est de demander toujours plus d'efforts au niveau local. Le mécanisme de solidarité pour la mise à disposition de personnel par les zones de police locale au niveau fédéral en est un autre exemple.

On a évoqué le règlement existant relatif aux fermetures en cas de traite des êtres humains. M. Kir souligne qu'une telle décision du bourgmestre repose sur l'existence d'un lien entre la traite d'êtres humains et l'exploitation économique de l'immeuble en question, par exemple dans le cadre de l'organisation d'un travail forcé ou de la prostitution. C'est là un élément important. Si l'on instaure un règlement analogue pour

gelijkaardige regeling in verband met het terrorisme is die band er niet. De vergelijking tussen de beide situaties loopt bijgevolg mank.

Indien er daadwerkelijk ernstige aanwijzingen zijn over terroristische activiteiten in een bepaald pand, komt het dan niet aan Justitie toe om over te gaan tot de sluiting ervan? Waarom wordt die verantwoordelijkheid afgewenteld op de burgemeesters? Wat zal er gebeuren indien zich een aanslag zou voordoen, en uit het onderzoek zou blijken dat de burgemeester de inrichting waar de aanslag werd voorbereid niet heeft gesloten? Wat is dan de concrete verantwoordelijkheid van die burgemeester? Hoe beoordeelt men de situatie waarin de uitbaters van het pand niet op de hoogte zijn van de terroristische activiteiten van bijvoorbeeld hun kind? Wat gebeurt er indien achteraf blijkt dat de beslissing tot sluiting onterecht was?

De voortdurende noodtoestand in Frankrijk heeft er inmiddels een aantal perverse effecten blootgelegd. De strijd tegen het terrorisme en de maatregelen op grond van vermoedens van terrorisme hebben bijvoorbeeld geleid tot de arrestatie van ecologisten tijdens de Klimaatconferentie (COP21) in Parijs in 2015.

De Raad van State ziet in zijn advies weliswaar geen grondwettelijke bezwaren voor de maatregel, maar stelt evenzeer de vraag waarom de beslissing in handen van de burgemeester wordt gelegd, en niet in die van de gerechtelijke overheden (DOC 54 1473/003, blz. 6-7). Die vraagstelling is op zich een belangrijk signaal.

Daarnaast wijst de Raad van State op het belang van de proportionaliteit van de maatregel (DOC 54 1473/003, blz. 5-6). De heer Kir wijst er in dat verband op dat de lokale politiezones of de gemeentelijke diensten niet over de kennis beschikken om een dergelijke maatregel afdoende te motiveren. Ook die vaststelling toont aan dat die beslissing aan de federale gerechtelijke overheid toekomt.

Tot slot stelt de Raad van State de vraag naar het nut van de maatregel, mede in het licht van artikel 29 van het Wetboek van strafvordering (DOC 54 1473/003, blz. 8-9, punt 4).

De spreker besluit dat er reeds een wettelijk kader bestaat dat de gerechtelijke overheid toelaat een dergelijke maatregel te nemen in het kader van de verstoring van de openbare orde.

De heer Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) geeft aan dat zijn fractie elke maatregel in de strijd tegen het terrorisme weegt op grond van drie factoren: de evenredigheid, de doelmatigheid en de doelgerichtheid.

le terrorisme, ce lien est inexistant. La comparaison entre ces deux situations est donc bancal.

S'il existe réellement des indices sérieux de la présence d'activités terroristes dans un immeuble, n'appartient-il pas à la Justice de procéder à sa fermeture? Pourquoi cette responsabilité est-elle rejetée sur les bourgmestres? Qu'advient-il si un attentat se produit, et qu'il ressort de l'enquête que le bourgmestre n'a pas fermé l'établissement dans lequel il a été préparé? Quelle est la responsabilité concrète de ce bourgmestre en l'espèce? Comment juge-t-on la situation dans laquelle les exploitants de l'immeuble n'ont pas connaissance des activités terroristes de leur enfant, par exemple? Que se passe-t-il s'il apparaît par la suite que la décision de fermeture a été prise à tort?

L'état d'urgence permanent en France a entre-temps fait apparaître une série d'effets pervers dans ce pays. La lutte contre le terrorisme et les mesures basées sur des soupçons de terrorisme ont conduit par exemple à l'arrestation d'écologistes lors de la Conférence sur le climat de 2015 (COP 21) à Paris.

Bien que, dans son avis, le Conseil d'État ne voie pas d'objection constitutionnelle à l'encontre de la mesure, il se demande également pour quelle raison la décision est confiée au bourgmestre et non aux autorités judiciaires (DOC 54 1473/003, pages 6-7). Cette interrogation constitue en soi un message important.

En outre, le Conseil d'État souligne l'importance de la proportionnalité de la mesure (DOC 54 1473/003, pages 5-6). M. Kir signale à cet égard que les zones de police locale ou les services communaux ne disposent pas des connaissances permettant de motiver une telle mesure de façon suffisante. Cette constatation prouve également que cette décision revient à l'autorité judiciaire fédérale.

Le Conseil d'État s'interroge enfin sur l'utilité de la mesure, notamment à la lumière de l'article 29 du Code d'instruction criminelle (DOC 54 1473/003, pages 8-9, 4).

L'intervenant conclut qu'il existe déjà un cadre légal permettant à l'autorité judiciaire de prendre une telle mesure dans le cadre du trouble de l'ordre public.

M. Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) déclare que son groupe évalue chaque mesure concernant la lutte contre le terrorisme sur la base de trois facteurs: sa proportionnalité, son efficacité et sa finalité.

Een eerste probleem vormt de onduidelijkheid over wat al dan niet terroristische activiteiten zijn. Wat valt daar al dan niet onder? In dat verband stelt ook de Raad van State de vraag naar de evenredigheid van de voorgestelde regeling (DOC 54 1473/003, blz. 6, punt 3).

Daarnaast is het zo dat met het wetsvoorstel de burgemeester zich in de plaats zal stellen van het federaal parket. Het terrorisme behoort bovendien tot het specifieke expertisedomein van het federaal parket.

De Raad van State stelt ook de doelmatigheid van het wetsvoorstel in vraag (DOC 54 1473/003, blz. 8-9, punt 4). Het wetsvoorstel wordt tevens onnodig en onevenredig genoemd ten opzichte van de aantasting van de fundamentele vrijheden van de uitbater of de eigenaar van de betrokken inrichting. De Raad van State kant zich dus in relatief sterke bewoordingen tegen de inhoud van het wetsvoorstel.

Het moet uiteraard mogelijk zijn om ook het lokale niveau uit te rusten met efficiënte instrumenten die een echte bijdrage kunnen leveren aan de strijd tegen het terrorisme. Dat is met het voorliggende wetsvoorstel echter geenszins het geval.

De heer Georges Dallemagne (cdH) toont begrip voor de gedachte die aan de basis ligt van het wetsvoorstel. Zo werden in het recente verleden moskeeën in Molenbeek en Luik gesloten die een link hadden met het terrorisme, en dat op grond van stedenbouwkundige inbreuken. Dat is uiteraard allerm minst een ideale situatie.

Wat is de beste aanpak voor het probleem: werkt men het best via de burgemeester en de Nieuwe gemeentewet, dan wel via de gerechtelijke overheden? Indien het aan de burgemeester toekomt om op te treden, steunt ook hij zich op informatie afkomstig van het federale niveau (het gerecht, de inlichtingendiensten, ...). Hoe dan ook is een goede samenwerking tussen het lokale en het federale niveau essentieel. Zo moet bijvoorbeeld worden vermeden dat een ingrijpen van een burgemeester een lopend onderzoek op het federale niveau doorkruist.

Ten slot wijst de spreker op het feit dat in sommige panden een extremistisch gedachtegoed wordt beleefd, zonder dat het gaat om terroristische misdrijven in de zin van het Strafwetboek. Het radicalisme op zich is geen strafrechtelijke inbreuk.

Gelet op al die overwegingen is het aangewezen dat grondig wordt nagegaan op welke manier het best een antwoord kan worden geboden op de problematiek,

L'imprécision concernant la définition des activités terroristes constitue un premier problème. Quelles sont les activités qui relèvent ou non de cette définition? À cet égard, le Conseil d'État s'interroge également sur la proportionnalité de la mesure proposée (DOC 54 1473/003, page 6, 3).

En outre, il est vrai que la proposition de loi aura pour effet que le bourgmestre se substituera au parquet fédéral. Le terrorisme fait de surcroît partie du domaine d'expertise spécifique du parquet fédéral.

Le Conseil d'État ne remet également en question l'efficacité de la proposition de loi (DOC 54 1473/003, pages 8-9, 4). La proposition de loi est également qualifiée d'inutile et de disproportionnée par rapport à l'atteinte qu'elle porte aux libertés fondamentales de l'exploitant ou du propriétaire de l'établissement concerné. Le Conseil d'État s'oppose dès lors en des termes relativement forts au contenu de la proposition de loi.

Il doit évidemment être possible de doter le niveau local également d'instruments efficaces susceptibles de contribuer véritablement à la lutte contre le terrorisme. Or, ce n'est pas la proposition de loi à l'examen qui permet d'atteindre cet objectif.

M. Georges Dallemagne (cdH) peut comprendre l'esprit qui sous-tend la proposition de loi. Des mosquées qui avaient un lien avec le terrorisme ont ainsi été fermées récemment à Molenbeek et à Liège, et ce, sur la base d'infractions en matière d'urbanisme. Il va de soi que cette situation n'est absolument pas idéale.

Quelle est la meilleure approche de ce problème: est-il préférable de travailler par le biais du bourgmestre et de la Nouvelle loi communale, ou par le biais des autorités judiciaires? S'il appartient au bourgmestre d'intervenir, ce dernier s'appuie également sur des informations provenant du niveau fédéral (la justice, les services de renseignement,...). En tout cas, une bonne collaboration entre les niveaux local et fédéral est essentielle. Il faut, par exemple, éviter qu'une intervention d'un bourgmestre interfère avec une enquête en cours au niveau fédéral.

Enfin, l'intervenant attire l'attention sur le fait que certains immeubles baignent dans une idéologie extrémiste, sans qu'il s'agisse d'infractions terroristes au sens du Code pénal. Le radicalisme n'est pas une infraction pénale en soi.

Compte tenu de toutes ces considérations, il s'indique d'analyser de manière approfondie quelle est la manière la plus appropriée de répondre à cette problématique,

die door het wetsvoorstel terecht wordt aangekaart. Zo moet worden bestudeerd of men bijvoorbeeld niet beter een bepaling voorziet binnen het Wetboek van strafvordering.

De heer Hans Bonte (sp.a) geeft aan reeds meermaals gebruik te hebben gemaakt van artikel 134*quinquies* om bepaalde panden preventief te sluiten in het kader van de strijd tegen de mensenhandel of omwille van het gebruik van vuurwapens in publieke inrichtingen. Hij neemt ook deel aan denkoefeningen rond bestuurlijke handhaving, onder meer binnen de VVSG. Er wordt door een aantal burgemeesters immers een soort machteloosheid ervaren tegenover bepaalde verderfelijke fenomenen.

Het voorliggende wetsvoorstel draagt aanzienlijke risico's in zich voor de rol van de burgemeester en de lokale besturen. Een beslissing op grond van het voormelde artikel steunt op een evenwichtig proces, waarin onder meer ruimte is voor hoorzittingen, en zij moet goed gemotiveerd zijn. Het is immers een harde beslissing voor de betrokkenen. Het is dan ook al gebeurd dat burgemeesters worden teruggefloten door de rechtbank. De rechter zal bij zijn beoordeling de ernst van de inbreuken afwegen tegen de gevolgen van de sluiting. Er wordt met andere woorden gewaakt over een evenwicht tussen beiden.

Dat is net het probleem van de voorgestelde regeling: ze is disproportioneel. Bovendien bestaat het risico dat door de maatregel het kind met het badwater wordt weggegooid. Het wetsartikel dient nu reeds te worden aangewend in gevallen waarin het gerecht en de politie niet gepast optreden. Het wetsvoorstel zorgt ervoor dat de burgemeester in een bepaalde rol wordt geduwd omdat het federale niveau niet efficiënt genoeg optreedt ten aanzien van bepaalde criminaliteitsfenomenen. Op die manier ontstaat ook het risico op willekeur.

De heer Bonte spreekt zich bijgevolg uit tegen de toepassing van artikel 134*quinquies* van de Nieuwe gemeentewet in de strijd tegen terroristische activiteiten. Dergelijke feiten vereisen een optreden van de gerechtelijke overheid en van de politiediensten. Het falen van politie en Justitie mogen niet de basis vormen voor het doorschuiven van de verantwoordelijkheid naar de burgemeesters.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft er in zijn advies op gewezen dat er werkgroepen aan de slag zijn die nagaan hoe het wettelijk arsenaal aan maatregelen kan worden uitgebreid opdat de lokale besturen meer slagkracht krijgen. De heer Bonte stelt voor om de resultaten van die werkzaamheden af te wachten.

qui est soulevée à juste titre par la proposition de loi à l'examen. Il faut ainsi examiner s'il ne serait pas plus opportun de prévoir une disposition dans le Code d'instruction criminelle, par exemple.

M. Hans Bonte (sp.a) indique avoir déjà eu recours à plusieurs reprises à l'article 134*quinquies* afin de fermer préventivement certains immeubles dans le cadre de la lutte contre la traite des êtres humains ou en raison de l'usage d'armes à feu dans des établissements publics. Il participe également à des réflexions sur la police administrative, notamment au sein de la VVSG. Un certain nombre de bourgmestres éprouvent en effet un sentiment d'impuissance face à certains phénomènes pernicioeux.

La proposition de loi à l'examen implique des risques importants pour le rôle du bourgmestre et des administrations locales. Les décisions prises sur la base de l'article précité se fondent sur un processus équilibré laissant la place à des auditions notamment, et doivent être bien motivées. Ce sont en effet des décisions lourdes de conséquences pour les intéressés. Il est dès lors déjà arrivé que des bourgmestres se fassent taper sur les doigts par le tribunal. En prenant sa décision, le juge mettra en balance la gravité des actions et les conséquences de la fermeture. En d'autres termes, l'équilibre entre les deux est préservé.

C'est précisément le problème de la disposition proposée: elle est disproportionnée. Cette mesure fait en outre courir le risque de jeter le bébé avec l'eau du bain. Cet article de loi doit déjà être invoqué dans les cas où l'action de la justice et de la police n'est pas adéquate. La proposition de loi à l'examen a pour effet de pousser le bourgmestre dans un certain rôle parce que le niveau fédéral n'agit pas de façon suffisamment efficace à l'égard de certains phénomènes de criminalité. Cela fait également naître le risque d'arbitraire.

M. Bonte se prononce par conséquent contre l'application de l'article 134*quinquies* de la Nouvelle loi communale dans la lutte contre les activités terroristes. De tels faits requièrent une action des autorités judiciaires et des services de police. L'échec de la police et de la Justice ne peuvent constituer la base d'un transfert de responsabilité sur les épaules des bourgmestres.

Dans son avis, le ministre de l'Intérieur a indiqué que des groupes de travail étaient en train d'examiner comment élargir l'arsenal légal de mesures en vue de renforcer l'efficacité des administrations locales. M. Bonte propose d'attendre le résultat de ces travaux.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 2

De heer Denis Ducarme (MR), hoofdindiener van het wetsvoorstel, verduidelijkt dat het wetsvoorstel er in essentie op gericht is de bevoegdheid van de burgemeester uit te breiden tot het sluiten van inrichtingen waarvan wordt vermoed dat er terroristische activiteiten plaatshebben. Het betreft een mogelijkheid die nu reeds bestaat bij aanwijzingen voor feiten van mensen- of drugshandel. Het gaat dus helemaal niet om een omwenteling voor de bevoegdheid van de burgemeester zoals sommigen voorhouden.

Het is van belang om het terroristisch misdrijf op een gedegen manier af te bakenen. Het rechtstreeks aanzetten tot, de werving voor en de financiering van dergelijke misdrijven zijn op zich al misdrijven. Het hoeft dus niet noodzakelijk steeds om de rechtstreekse voorbereiding van een aanslag te gaan.

Soms circuleert er heel wat informatie afkomstig van politie- of gerechtelijke diensten en toch kan een burgemeester die niet steeds gebruiken. Om over te gaan tot een sluiting moeten hij zich dikwijls beroepen op de schending van regels voor brandveiligheid en openbare reinheid of van bouwvoorschriften. Het voorliggend wetsvoorstel is erop gericht dit soort situaties te vermijden en de burgemeester toe te laten snel op te treden indien noodzakelijk.

De spreker onderstreept dat hij dit wetsvoorstel heeft ingediend op vraag van tal van burgemeesters die zich vandaag machteloos voelen in bepaalde gevallen en daardoor een zware verantwoordelijkheid dragen.

Voorts verwijst de heer Ducarme naar de verschillende adviezen die in verband met dit wetsvoorstel zijn uitgebracht. Het advies van de Raad van State (DOC 54 1473/003) bijvoorbeeld heeft geen grondwettelijke bezwaren ontdekt. Dit van het College van procureurs-generaal was uitgesproken positief. De studiedienst van de *Union des Villes et Communes de Wallonie* (UVCW) heeft een gematigd advies uitgebracht wat zeker niet hetzelfde is als een negatief advies. Het advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) beveelt aan de bepaling eerder op te nemen in een nieuw in de Nieuwe gemeentewet in te voegen artikel 134septies (in plaats van een wijziging

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 2

M. Denis Ducarme (MR), auteur principal de la proposition de loi, précise que la proposition de loi vise essentiellement à étendre les pouvoirs du bourgmestre à la fermeture d'établissements soupçonnés d'abriter des activités terroristes. Cette possibilité existe d'ores et déjà en présence d'indices de faits de traite d'êtres humains ou de trafic de stupéfiants. Il ne s'agit donc nullement d'une révolution pour les compétences du bourgmestre, comme d'aucuns le prétendent.

Il importe de délimiter dûment l'infraction terroriste. L'incitation directe, le recrutement et le financement liés à ce type d'infraction constituent déjà en soi des infractions. Il ne doit donc pas nécessairement s'agir de la préparation directe d'un attentat.

Bien que de nombreuses informations émanent parfois des services de police ou des services judiciaires, le bourgmestre ne peut pas toujours les utiliser. Pour procéder à une fermeture, il doit souvent invoquer une violation des règles en matière de prévention des incendies et de salubrité publique ou des prescriptions urbanistiques. La proposition de loi à l'examen vise à éviter les situations de ce type et à autoriser le bourgmestre à intervenir rapidement, lorsque c'est nécessaire.

L'intervenant souligne que le dépôt de sa proposition de loi à l'examen répond à la demande d'un grand nombre de bourgmestres, qui se sentent actuellement impuissants dans certains cas et assument par conséquent une lourde responsabilité.

M. Ducarme renvoie en outre aux différents avis formulés au sujet de la proposition de loi à l'examen. L'avis du Conseil d'État (DOC 54 1473/003), par exemple, n'a pas relevé d'objections constitutionnelles. Celui du collège des procureurs généraux était explicitement positif. Le service d'étude de l'Union des Villes et Communes de Wallonie (UVCW) a émis un avis certes mitigé, mais en aucun cas négatif. L'avis de la *Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten* (VVSG) recommande d'insérer plutôt la disposition dans un nouvel article 134septies, de la Nouvelle loi communale (au lieu de modifier l'article 134quinquies), et formule une série de suggestions utiles. Il est cependant regrettable que

van artikel 134^{quinquies}) en formuleert voorts ook nog een aantal nuttige suggesties. Het is wel te betreuren dat vanuit de gemeenten en de stad Brussel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen advies is uitgebracht omdat er geen eenparigheid onder de burgemeesters was. De Vice-eersteminister en minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken heeft in zijn advies eveneens zijn steun voor het wetsvoorstel uitgedrukt.

Burgemeesters beschikken nu reeds dikwijls over heel wat informatie (van politiediensten, de Lokale Integrale Veiligheidscel (LIVC), ...) en moeten die kunnen gebruiken. Het gaat overigens om een tijdelijke maatregel waarbij de rechten van de verdediging worden geërbiedigd.

De heer Denis Ducarme (MR) c.s. dient amendement nr. 2 (DOC 54 1473/007) in tot vervanging van het artikel. De hoofdindieners legt uit dat ingevolge het advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) wordt voorgesteld om de maatregel onder te brengen in een apart artikel 134^{septies} van de Nieuwe gemeentewet. Hij verwijst voor het overige naar de verantwoording bij het amendement.

De heer Ducarme c.s. dient tevens amendement nr. 3 (DOC 54 1473/007) in tot vervanging van het opschrift van het wetsvoorstel. Die is het gevolg van het onderbrengen van de regeling in een nieuw artikel 134^{septies} van de Nieuwe gemeentewet.

De heer Ducarme c.s. dient tot slot ook amendement nr. 4 (DOC 54 1473/007) in tot vervanging van amendement nr. 2, dat wordt ingetrokken. Het amendement zorgt ervoor dat de beslissing van de burgemeester bevestigd dient te worden door het College van Burgemeester en Schepenen, en niet enkel ter kennis moet worden gebracht van dat orgaan.

De heer Stéphane Crusnière (PS) wijst erop dat indien vertegenwoordigers van voornoemde instellingen die nu een schriftelijk advies hebben uitgebracht hadden kunnen worden gehoord in de commissie, de adviezen waarschijnlijk duidelijker en vollediger zouden zijn geweest. Hij betreurt dat de meerderheid dit niet heeft gewild. De spreker stelt voor ook de amendementen aan hun advies te onderwerpen en vraagt waarom de Vice-eersteminister en minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken niet aanwezig is om toelichting bij zijn advies en dit wetsvoorstel te geven.

De heer Aldo Carcaci (PP) vraagt om precisering bij het begrip "inrichtingen" in de voorgestelde bepaling. Vallen privé woningen, zoals bijvoorbeeld een appartement, daar ook onder?

les communes de la Région de Bruxelles-Capitale et la ville de Bruxelles n'aient pas rendu d'avis, faute d'unanimité entre les bourgmestres. Dans son avis, le vice-premier ministre et ministre de la Sécurité et de l'Intérieur a également exprimé son soutien en faveur de la proposition de loi.

Aujourd'hui, les bourgmestres disposent déjà souvent de nombreuses informations (des services de police, de la Cellule de sécurité locale intégrale (CSLI), ...) et doivent pouvoir les utiliser. Il s'agit d'ailleurs d'une mesure temporaire qui respecte les droits de la défense.

M. Denis Ducarme (MR) et consorts présentent l'amendement n° 2 (DOC 54 1473/007) tendant à remplacer l'article. L'auteur principal explique qu'il est proposé d'inscrire la mesure dans un article 134^{septies} distinct de la Nouvelle loi communale, à la suite de l'avis de la Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Pour le surplus, il renvoie à la justification de l'amendement.

M. Ducarme et consorts présentent également l'amendement n° 3 (DOC 54 1473/007) tendant à remplacer l'intitulé de la proposition de loi en raison de l'inscription de la disposition dans un article 134^{septies} nouveau de la Nouvelle loi communale.

M. Ducarme et consorts présentent également l'amendement n° 4 (DOC 54 1473/007) tendant à remplacer l'amendement n° 2 qui est retiré. L'amendement prévoit qu'il ne suffit pas de porter la décision à la connaissance du collège des bourgmestre et échevins mais qu'elle doit également être confirmée par cet organe.

M. Stéphane Crusnière (PS) signale que les avis auraient probablement gagné en clarté et en exhaustivité si les représentants des institutions précitées, qui ont à présent rendu un avis écrit, avaient pu être auditionnés au sein de la commission. Il déplore que la majorité ne l'ait pas voulu. L'intervenant propose également de soumettre les amendements à leur avis et demande pourquoi le vice-premier ministre et ministre de la Sécurité et de l'Intérieur n'est pas présent pour commenter son avis et la proposition de loi à l'examen.

M. Aldo Carcaci (PP) demande des précisions concernant la notion d'"établissements" utilisée dans la disposition proposée. Comprend-elle également les logements privés, tels qu'un appartement par exemple?

De heer Hans Bonte (sp.a) keurt de wijze af waarop dit wetsvoorstel, waarvan hij de doelstelling ten volle steunt, wordt onderzocht in de commissie. Hij hekelt het feit dat amendementen ter zitting worden neergelegd zonder dat de leden voldoende tijd krijgen om die amendementen en de adviezen grondig te onderzoeken.

Bovendien betwist hij de bewering van de heer Ducarme dat de burgemeesters op het terrein over alle mogelijke informatie beschikken. Tijdens een hoorzitting voor de parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 hebben een aantal burgemeesters juist het omgekeerde naar voren gebracht en er over geklaagd dat zij onvoldoende worden geïnformeerd door politie en gerechtelijke overheden. In aansluiting bij het advies van de Raad van State (DOC 54 1473/007, blz. 7) die erop wijst dat met dit wetsvoorstel de activiteiten van het gerecht kunnen worden doorkruist, stelt de heer Bonte voor een hoorzitting te houden met de Federaal Procureur.

De heer Koen Metsu (N-VA), voorzitter, en mevrouw Sophie De Wit (N-VA) beklemtonen dat de adviezen tijdig ter beschikking van de leden werden gesteld.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) is van oordeel dat de burgemeester in het algemeen meer armslag en middelen moet krijgen in de strijd tegen het terrorisme zeker wat het preventief aspect aangaat. De heer Bonte is zelf, als burgemeester van Vilvoorde, in de parlementaire onderzoekscommissie komen getuigen over de problemen waarmee burgemeesters worden geconfronteerd. De burgemeester kan vandaag als lokale overheid reeds optreden tegen mensenhandel en drugsgerelateerde misdrijven en staat ook in voor de handhaving van de openbare orde. Maar het gebruik van deze mogelijkheden biedt specifiek wat betreft de bestrijding van het terrorisme, geen garantie op resultaat. Dit wetsvoorstel biedt de burgemeester nu een specifiek instrument dat hem toelaat om in te grijpen wanneer hij over de nodige informatie beschikt en wanneer aan de gestelde voorwaarden is voldaan. De spreker meent dat het niet ingrijpt in de gerechtelijke procedure. Voor haar fractie mag het arsenaal aan bestuurlijke maatregelen, na grondig onderzoek, nog verder worden uitgebreid.

De heer Georges Dallemage (cdH) dient *amendement nr. 1* (DOC 54 1473/007) in tot vervanging van het artikel. De indiener licht toe dat met het amendement de beslissing tot het sluiten van de inrichting in handen wordt gelegd van de onderzoeksrechter in het kader van het onderzoek naar terroristische misdrijven in de zin

M. Hans Bonte (sp.a) désapprouve la manière dont la proposition de loi à l'examen, dont il soutient pleinement l'objectif, est examinée en commission. Il fustige le fait que des amendements sont déposés en séance sans que les membres disposent du temps suffisant pour examiner lesdits amendements et les avis de manière approfondie.

Il conteste en outre les propos de M. Ducarme, selon lequel sur le terrain, les bourgmestres disposent de toutes les informations possibles. Au cours d'une audition devant la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les circonstances qui ont conduit aux attentats terroristes du 22 mars 2016, un certain nombre de bourgmestres ont prétendu le contraire et se sont plaints d'être insuffisamment informés par la police et les autorités judiciaires. Dans le prolongement de l'avis du Conseil d'État (DOC 54 1473/003, p. 7), qui estime que la proposition de loi à l'examen peut interférer dans les activités de la justice, M. Bonte propose d'organiser une audition avec le procureur fédéral.

M. Koen Metsu (N-VA), président, et Mme Sophie De Wit (N-VA) soulignent que les avis ont été mis à la disposition des membres en temps utile.

Mme Sophie De Wit (N-VA) estime que, d'une manière générale, le bourgmestre doit disposer d'une marge de manœuvre étendue et de plus de moyens dans la lutte contre le terrorisme, en particulier en ce qui concerne l'aspect préventif. En tant que bourgmestre de Vilvoorde, M. Bonte est venu personnellement témoigner devant la commission d'enquête parlementaire des problèmes que rencontrent les bourgmestres. Pour l'heure, le bourgmestre peut déjà intervenir en tant qu'autorité locale contre la traite d'êtres humains et les infractions liées à la drogue et il est responsable du maintien de l'ordre public. Mais l'utilisation de ces moyens n'offre pas de garantie de résultat en ce qui concerne spécifiquement la lutte contre le terrorisme. La proposition de loi à l'examen dote le bourgmestre d'un instrument spécifique lui permettant d'intervenir lorsqu'il dispose des informations nécessaires et que les conditions posées sont réunies. L'intervenante estime qu'elle n'interfère pas dans la procédure judiciaire. Son groupe estime qu'après une analyse approfondie, l'arsenal de mesures administratives peut encore être étendu.

M. Georges Dallemage (CDH) présente l'*amendement n° 1* (DOC 54 1473/007), qui tend à remplacer l'article. L'auteur explique que son amendement confie au juge d'instruction la compétence relative à la fermeture de l'établissement dans le cadre de l'enquête sur des infractions terroristes au sens du Code pénal. Cet

van het Strafwetboek. Aldus wordt tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de Raad van State en van de *Union des Villes et Communes de Wallonie (UVCW)*.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) wijst erop dat de herziening van het strafprocesrecht in voorbereiding is waarbij de klemtoon meer op het openbaar ministerie zal komen te liggen. Door nu de onderzoeksrechter nog bijkomende bevoegdheden te geven bestaat het gevaar op interferentie met dit opzet. Het lost bovendien het probleem om preventief te handelen voor een lokale overheid niet op.

De heer Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) wijst op de fundamentele eerstelijnsrol die de lokale overheden in heel deze problematiek spelen meer in het bijzonder door hun banden met politie en gerechtelijke overheden. Over deze prioriteit kan geen twijfel over bestaan. De kernvraag is hoe dit zo efficiënt mogelijk kan verlopen om de grootste slagkracht te ontwikkelen en met eerbiediging van het evenredigheidsbeginsel.

De getuigenissen van verschillende burgemeesters in de onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 tonen aan dat er onder hen ook geen eensgezindheid is over wat de meest efficiënte aanpak zou kunnen zijn. Heel wat vragen in deze complexe aangelegenheid blijven onbeantwoord. De spreker betreurt het dat de commissie geen hoorzitting wenst te organiseren en dat er niet wordt ingegaan op een aantal vragen (over de eerbiediging van het evenredigheidsbeginsel, de afbakening, het type maatregelen, enz.) die werden opgeworpen in de adviezen van de Raad van State, de VVSG of de UVCW. De voorgestelde maatregel heeft een te grote draagwijdte volgens de Raad van State waardoor het gevaar bestaat dat hij zijn doel voorbij zou kunnen schieten. De ingediende amendementen lijken de spreker alleszins niet tegemoet te komen aan de fundamentele kritiek van de Raad van State. Hij vraagt meer tijd om de ingediende amendementen te onderzoeken.

Vervolgens citeert de spreker als volgt uit het advies van de Raad van State en vraagt hoe de indieners van het wetsvoorstel en de amendementen denken daarop te antwoorden (DOC 54 1473/003, blz. 6, 7 en 9):

— “De maatregel die in de voorliggende tekst wordt voorgesteld, vormt een ernstige inmenging in de vrijheid van handel en nijverheid die gewaarborgd wordt ten aanzien van de verantwoordelijken van de inrichting die gesloten wordt, en om die reden moet de proportionaliteit ervan op overtuigende wijze worden aangetoond.”

amendement répond à l'avis du Conseil d'État et de l'Union des villes et communes de Wallonie (UVCW).

Mme Sophie De Wit (N-VA) souligne que la révision du droit de procédure pénale est en préparation, l'accent devant être davantage mis sur le ministère public. En donnant encore davantage de compétences au juge d'instruction, on court le danger d'interférer avec cet objectif. Cela ne résout en outre pas le problème de l'intervention préventive pour une autorité locale.

M. Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) relève le rôle de première ligne fondamental joué par les autorités locales dans toute cette problématique, plus particulièrement en raison de leurs liens avec la police et les autorités judiciaires. Il ne peut y avoir le moindre doute quant à cette priorité. La question centrale à se poser est de savoir comment faire pour que tout cela se déroule le plus efficacement possible, dans le respect du principe de proportionnalité.

Les témoignages de différents bourgmestres dans le cadre de la commission d'enquête chargée d'examiner les circonstances qui ont conduit aux attentats terroristes du 22 mars 2016 démontrent qu'il n'y a pas non plus d'unanimité entre eux sur la façon la plus efficace d'aborder la question. De nombreuses questions restent sans réponse dans ce dossier. L'intervenant regrette que la commission ne souhaite pas organiser d'audition et que l'on n'aborde pas certaines questions (relatives au respect du principe de proportionnalité, à la délimitation, au type de mesures, etc.) posées dans les avis du Conseil d'État, de la VVSG ou de l'UVCW. La mesure proposée a, selon le Conseil d'État, une trop grande portée, d'où le danger de ne pas atteindre son objectif. Aux yeux de l'intervenant, les amendements déposés ne répondent pas à la critique fondamentale du Conseil d'État. Il demande plus de temps pour analyser les amendements déposés.

L'intervenant cite ensuite les extraits suivants de l'avis du Conseil d'État et demande comment les auteurs de la proposition de loi et des amendements envisagent de répondre à ces observations (DOC 54 1473/003, pp. 6, 7 et 9):

— “La mesure proposée par la proposition à l'examen constitue une ingérence importante dans la liberté de commerce et d'industrie garantie aux responsables de l'établissement faisant l'objet de la fermeture, et il convient, pour cette raison, d'en démontrer de manière convaincante la proportionnalité.”

— “Indien het misdrijf dat in de inrichting in kwestie wordt gepleegd, in feite, in de zin van de artikelen 134 en volgende van de Nieuwe gemeentewet, niet leidt tot enige specifieke verstoring van de openbare veiligheid en rust die de burgemeester op grond van zijn traditionele taken moet handhaven, rijst evenwel de vraag of het niet raadzaam zou zijn om die beslissing niet aan de burgemeester toe te vertrouwen maar wel aan de gerechtelijke overheden die belast zijn met het opsporen, het vervolgen, het onderzoeken of het vonnissen van de strafrechtelijke feiten in kwestie.”

— “Het “voorafgaand overleg met de gerechtelijke instanties”, zoals het in het voorgestelde artikel 134quinquies van de Nieuwe gemeentewet in het vooruitzicht wordt gesteld, kan hoe dan ook onhaalbaar of op zijn minst niet raadzaam blijken, wegens het geheim van het opsporingsonderzoek en van het gerechtelijk onderzoek.”

— “In tegenstelling tot wat het geval is met de gedragingen waarvan sprake is in artikel 134quater van de Nieuwe gemeentewet of overigens met de feiten vermeld in artikel 9bis van de wet van 24 februari 1921 “betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen”, lijkt het immers uitgesloten of op zijn minst erg onwaarschijnlijk dat terroristische misdrijven zich opnieuw in eenzelfde richting voordoen zodra daar reeds dergelijke feiten door de gerechtelijke overheden zijn vastgesteld.”

De heer Veli Yüksel (CD&V) onderstreept dat de burgemeester voorafgaandelijk overleg met de gerechtelijke instanties moet houden en ook de betrokkene hoort alvorens tot sluiting te kunnen overgaan. De maatregel duurt bovendien voor een beperkte periode van zes maanden.

Uit de ervaring op het terrein en de hoorzittingen in de onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 blijkt dat er nog steeds instrumenten ontbreken en er nood is aan een betere omkadering om op te treden tegen inrichtingen die worden gebruikt bij terroristische misdrijven. Dit wetsvoorstel komt daaraan tegemoet en daarom steunt de fractie van de spreker het. Het voorafgaandelijk overleg tussen de burgemeester en de gerechtelijke overheden, met name het Federaal parket, is in dit kader fundamenteel.

Amendement nr. 4 (DOC 54 1473/007) van de heer Ducarme c.s. houdt rekening met het advies van de

— “Toutefois, lorsque la commission de l’infraction dans l’établissement concerné n’est, dans les faits, à l’origine d’aucun trouble spécifique vis-à-vis de la sécurité et de la tranquillité publiques au sens des articles 134 et suivants de la Nouvelle loi communale, dont la garantie relève des missions traditionnelles du bourgmestre, il convient de se demander s’il n’est pas plus indiqué de confier la décision, non audit bourgmestre, mais bien aux autorités judiciaires en charge de la recherche, de la poursuite, de l’instruction ou du jugement des faits pénaux concernés.”

— “La “concertation préalable avec les autorités judiciaires” envisagée à l’article 134quinquies de la Nouvelle loi communale, tel que proposé, peut en tout état de cause s’avérer irréalisable, ou, à tout le moins inopportune en raison du secret de l’information et de l’instruction.”

— “Contrairement à ce qui est le cas des comportements mentionnés à l’article 134quater de la Nouvelle loi communale ou encore des faits dont il est question à l’article 9bis de la loi du 24 février 1921 “concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiants, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes”, il paraît en effet exclu, ou, à tout le moins, fort peu probable que des infractions terroristes se reproduisent dans un même établissement une fois ces faits constatés par les autorités judiciaires.”

M. Veli Yüksel (CD&V) souligne que le bourgmestre doit se concerter préalablement avec les instances judiciaires et doit également entendre l’intéressé avant de pouvoir procéder à la fermeture. De plus, la mesure n’est valable que pour une période limitée de six mois.

L’expérience du terrain et les auditions organisées devant la commission d’enquête chargée d’examiner les circonstances qui ont conduit aux attentats terroristes du 22 mars 2016 montrent qu’il manque toujours certains outils et que l’on a également besoin d’un meilleur cadre afin de pouvoir agir contre des établissements utilisés dans le cadre d’infractions terroristes. La proposition de loi à l’examen répond à ce manque et à ce besoin, et c’est pourquoi le groupe de l’intervenant la soutient. La concertation préalable entre le bourgmestre et les instances judiciaires, à savoir le parquet fédéral, est un élément fondamental dans ce contexte.

L’amendement n° 4 (DOC 54 1473/007) de M. Ducarme et consorts tient compte de l’avis de la

VVSG. De voorgestelde bepaling is in overeenstemming met de andere bepalingen uit de Nieuwe gemeentewet die de politiebevoegdheid van de burgemeester regelen. Het besluit tot sluiting dient ook door het college van burgemeester en schepenen te worden bevestigd.

Er is tevens nood aan een kader rond de bestuurlijke aanpak van criminaliteit in de ruimste betekenis van het woord. Het huidige instrumentarium is daartoe niet aangepast. Het Nederlandse bureau BIBOB (bevordering integriteitsbeoordeling door openbare besturen) kan in dit verband tot voorbeeld dienen. Dergelijke bureaus kunnen aan lokale besturen advies verlenen over het risico dat de aanvrager van een vergunning een beschikking zou misbruiken voor het plegen van strafbare feiten of voor het benutten van uit strafbare feiten verkregen vermogensvoordelen, een niet-integere aanvrager zou deelnemen aan een overheidsopdracht, een subsidie zou krijgen of een vastgoedtransactie zou sluiten met de overheid. Deze intermediaire instantie met toegang tot persoonsgegevens uit openbare registers, justitiële en politionele databanken, fiscale databanken enz. kan een voorafgaande controle uitvoeren van de betrokkene met betrekking tot criminele en fiscale gegevens en, indien nodig, kan die instantie ook een negatief advies uitbrengen over de aanvraag tot opening van een inrichting.

De regionale expertisecentra voor de bestuurlijke aanpak staan de lokale besturen bij en informeren hen met betrekking tot de bestuurlijke handhavingsmogelijkheden.

Dit wetsvoorstel biedt de lokale besturen een zeer belangrijke preventieve maatregel.

De heer Georges Dallemagne (cdH) benadrukt dat dit wetsvoorstel de strijd tegen het terrorisme zeker kan versterken. Het is vandaag soms onbegrijpelijk dat bepaalde inrichtingen verder kunnen blijven functioneren niettegenstaande er duidelijke tekenen zijn dat zij een rol spelen bij terroristische misdrijven.

Voor de burgemeester is op dit vlak zeker een belangrijke taak weggelegd. Maar gevolggevend aan de opmerkingen van de Raad van State in verband met de evenredigheid en de raadpleging van de gerechtelijke instanties vindt de heer Dallemagne dat de procedure beter via een onderzoeksrechter zou lopen. De spreker erkent dat de tussenkomst van de onderzoeksrechter, zoals hij bij amendement nr. 1 voorstelt (DOC 54 1473/007), wat later in de tijd plaatsheeft in vergelijking met de burgemeester. Niettemin zal toch heel wat tijd worden gewonnen in vergelijking met de huidige situatie.

VVSG. La réglementation proposée est conforme aux autres dispositions de la Nouvelle loi communale qui règlent la compétence du bourgmestre en matière de police. La décision de fermeture doit également être confirmée par le collège des bourgmestre et échevins.

On a également besoin d'un cadre pour la gestion administrative de la criminalité au sens le plus large du terme. L'arsenal dont on dispose actuellement n'est pas adapté. L'agence néerlandaise BIBOB (*bevordering integriteitsbeoordeling door openbare besturen*) peut servir d'exemple en la matière. De telles agences peuvent conseiller les pouvoirs locaux à propos des risques qu'une personne sollicitant un permis abuse d'une autorisation pour commettre des faits punissables ou pour utiliser des avantages patrimoniaux obtenus par le biais de tels faits ou qu'une telle personne non intègre participe à un marché public, obtienne un subside ou conclue une transaction immobilière avec l'administration. Une telle instance intermédiaire, qui aurait accès aux données personnelles provenant de registres publics, aux banques de données judiciaires et de police, aux banques de données fiscales, etc. pourrait procéder à un contrôle préalable des personnes concernées à la lumière de données criminelles et fiscales, et pourrait également, si nécessaire, rendre un avis défavorable relatif à une demande d'ouverture d'un établissement.

Les centres régionaux d'expertise en matière d'approche administrative de la criminalité assistent les pouvoirs locaux et les informent des possibilités en matière de police administrative.

La proposition de loi à l'examen met à la disposition des pouvoirs locaux un outil préventif très important.

M. Georges Dallemagne (cdH) souligne que la proposition de loi à l'examen peut certainement renforcer la lutte contre le terrorisme. Aujourd'hui, il n'est parfois pas compréhensible que certains établissements puissent poursuivre leurs activités alors que des signes indiquent clairement qu'ils jouent un rôle dans des infractions terroristes.

Dans ce domaine, une tâche importante incombe certainement au bourgmestre. Toutefois, à la suite des observations du Conseil d'État relatives à la proportionnalité et à la consultation des instances judiciaires, M. Dallemagne estime qu'il est préférable que la procédure se déroule sous la direction d'un juge d'instruction. L'intervenant reconnaît que l'intervention du juge d'instruction, qu'il propose dans l'amendement n° 1 (DOC 54 1473/007), est un peu plus tardive que celle du bourgmestre. Néanmoins, le gain de temps sera considérable par rapport à la situation actuelle.

De sluiting van de moskee Locqman in Sint-Jans-Molenbeek door de burgemeester in 2016 geldt als voorbeeld. Die moskee werd gefrequentieerd door de personen die later aanslagen zouden plegen. Een ervan werd reeds op 26 augustus 2015 in verdenking gesteld. De moskee werd pas gesloten in november 2016 wegens overtreding van bouwvoorschriften.

In dit geval had de onderzoeksrechter reeds vanaf 26 augustus 2015 kunnen optreden indien hij de bevoegdheid zou hebben zoals bij dit amendement voorgesteld. Hij is beter geplaatst om te oordelen of de maatregel moet worden getroffen en in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. De onderzoeksrechter beschikt *de facto* ook over betere contacten met de andere gerechtelijke overheden en kent het dossier grondiger. Deze twee elementen maken dat de bij amendement nr. 1 voorgestelde procedure efficiënter is, niettegenstaande ze misschien ietwat meer tijd vergt bij een imminente dreiging.

De heer Hans Bonte (sp.a) is van oordeel dat een burgemeester veel efficiënter zou moeten kunnen optreden tegenover bepaalde criminaliteitsfenomenen dan vandaag het geval is. De spreker is zelfs bereid op een aantal punten verder te gaan dan het voorliggende wetsvoorstel.

Hij verwijst naar een praktijkvoorbeeld. Als burgemeester van Vilvoorde is hij – op grond van zijn bevoegdheid inzake de handhaving van de openbare orde – reeds meerdere keren overgegaan tot de sluiting van inrichtingen. Heel dikwijls echter worden die inrichtingen nadien zeer snel terug geopend na een procedure voor de Raad van State. Ook in gevallen van mensenhandel werden in zijn gemeente bepaalde inrichtingen bestuurlijk gesloten.

De spreker heeft weet van gevallen waarin het Federaal parket de lokale overheid verbiedt bestuurlijk op te treden omdat er een gerechtelijk onderzoek loopt. Dit heeft soms zeer perverse gevolgen omdat de rekrutering van Syriëstrijders bijvoorbeeld in het verleden daardoor gewoon verder kon gaan.

De heer Bonte haalt dit voorbeeld aan om te bewijzen dat hij zeer bereidwillig is om actie te ondernemen op dit terrein. Maar hij waarschuwt voor het ergste wat zich zou kunnen voordoen, te weten dat een lokale overheid tot sluiting van een inrichting zou overgaan, dat die korte tijd nadien terug zou openen, waardoor een lopend gerechtelijk onderzoek zou worden doorkruist en tenietgedaan. De spreker stelt vast dat de burgemeesters vandaag over weinig effectieve instrumenten

La fermeture de la mosquée Locqman à Molenbeek-Saint-Jean par la bourgmestre en 2016 a valeur d'exemple. Cette mosquée était fréquentée par des personnes qui allaient commettre des attentats par la suite. L'une d'entre elles avait déjà été inculpée le 26 août 2015. La mosquée n'a été fermée qu'en novembre 2016 pour infraction aux prescriptions urbanistiques.

En l'occurrence, le juge d'instruction aurait déjà pu intervenir dès le 26 août 2015 s'il en avait eu la compétence, comme le propose l'amendement en question. Il est mieux placé pour juger si la mesure doit être prise et si elle est conforme au principe de proportionnalité. Le juge d'instruction dispose également *de facto* de meilleurs contacts avec les autres autorités judiciaires et a une connaissance plus approfondie du dossier. Ces deux éléments font que la procédure proposée dans l'amendement n° 1 est plus efficace, bien qu'elle requière peut-être un peu plus de temps en cas de menace imminente.

M. Hans Bonte (sp.a) estime qu'un bourgmestre devrait avoir la faculté d'intervenir beaucoup plus efficacement face à certains phénomènes de criminalité que ce n'est le cas actuellement. L'intervenant est même disposé à aller plus loin que la proposition de loi l'examen en ce qui concerne une série de points.

Il renvoie à un exemple issu de la pratique. En qualité de bourgmestre de Vilvoorde, il a procédé à plusieurs reprises à la fermeture d'établissements en vertu de sa compétence en matière de maintien de l'ordre public. Cependant, il arrive très fréquemment que ces établissements rouvrent très vite par la suite après une procédure devant le Conseil d'État. Certains établissements ont été fermés administrativement dans sa commune dans des cas de traite des êtres humains également.

L'intervenant a connaissance de cas dans lesquels le parquet fédéral interdit au pouvoir local d'intervenir sur le plan civil car une instruction judiciaire est en cours. Cette situation peut avoir des effets très pervers, puisque par le passé, par exemple, elle a permis la poursuite du recrutement de combattants pour la Syrie.

M. Bonte cite cet exemple pour prouver qu'il est tout à fait disposé à entreprendre des actions sur ce terrain. Mais il met en garde contre ce qui pourrait arriver de pire, à savoir qu'un pouvoir local procède à la fermeture d'un établissement qui rouvre peu de temps après, cette procédure ayant interféré avec une instruction judiciaire et réduit celle-ci à néant. L'intervenant constate qu'aujourd'hui, les bourgmestres disposent de peu d'instruments effectifs pour intervenir de manière

beschikken om daadwerkelijk bestuurlijk efficiënter op te treden wanneer ze zaken verkeerd zien lopen.

Als de bevoegdheid van de burgemeester wordt verruimd moet men er zeker van zijn dat de beslissingen die op basis van dit wetsvoorstel zouden worden getroffen, stand kunnen houden. De burgemeester moet hiervoor echter goed geïnformeerd zijn en die informatie zal in hoofdzaak van de politie en de gerechtelijke overheden komen. In dossiers van terrorisme gebeurt het echter dat de betrokken magistraten de burgemeester vragen (nog) niet op te treden omdat een onderzoek aan de gang is en het niet in gevaar mag worden gebracht.

De spreker voelt zich als burgemeester verplicht om ten volle mee te werken met het gerecht maar is anderzijds ook verantwoordelijk om in sommige omstandigheden op te treden. Hij wordt aldus in een zeer moeilijke rol geduwd.

De kernvraag voor de spreker is wat de gevolgen zijn wanneer de burgemeester op basis van dit wetsvoorstel een sluiting beveelt in weerwil van een lopend gerechtelijk onderzoek of een vraag van de Federaal procureur om terughoudend te zijn. Het hele onderzoek zou gevaar kunnen lopen, een eis tot schadevergoeding zou door de gesloten inrichting kunnen worden ingediend en de strijd tegen het terrorisme kan er sterk door ondergraven worden. Wat moet de burgemeester in dergelijk geval doen?

De burgemeester steunt zijn optreden nogal dikwijls op zijn bevoegdheid voor de handhaving van de openbare orde. De realiteit op het terrein toont evenwel aan dat het niet steeds in cafés is maar soms ook in privé woningen, appartementen, garageboxen of stations, scholen of moskeeën dat er bijvoorbeeld wordt gerekruteerd. Welke verantwoordelijkheid draagt de burgemeester wanneer hij daarover wordt geïnformeerd door de politiediensten? Kan of moet hij optreden? Wat zijn de gevolgen wanneer hij het niet doet? Kan dit leiden tot de nietigheid van het hele onderzoek?

Dit soort valkuilen moet te allen prijze worden vermeden. De heer Bonte stelt alleszins voor het begrip inrichtingen uit het wetsvoorstel dat in hoofdzaak slaat op cafés, te verruimen tot onder meer gokkantoren en casino's (waarvan geweten is dat ze worden gebruikt als witwasorganisaties).

Moet hij optreden of zijn informatie alleen maar doorgeven aan het parket? Dit laatste geniet de voorkeur van de heer Bonte.

vraiment plus efficace sur le plan administratif lorsqu'ils voient que les choses tournent mal.

Si la compétence du bourgmestre est élargie, il faut s'assurer que les décisions qui seraient prises sur la base de la proposition de loi à l'examen tiennent la route. À cette fin, le bourgmestre doit toutefois être bien informé et ces informations proviendront principalement de la police et des autorités judiciaires. Dans les dossiers de terrorisme, il arrive cependant que les magistrats concernés demandent au bourgmestre de ne pas (encore) intervenir, parce qu'une enquête est en cours et qu'il ne faut pas la mettre en péril.

L'intervenant se sent obligé, en tant que bourgmestre, de collaborer pleinement avec la justice, tout en ayant par ailleurs la responsabilité d'intervenir dans certaines circonstances. Il se retrouve par conséquent dans une position très délicate.

La question fondamentale, pour l'intervenant, concerne les conséquences d'une fermeture ordonnée par le bourgmestre sur la base de la proposition de loi à l'examen, en dépit d'une instruction judiciaire en cours ou de la demande du procureur fédéral de s'abstenir. L'ensemble de l'enquête pourrait être mis à mal, l'établissement fermé pourrait réclamer des dommages-intérêts et la lutte contre le terrorisme pourrait s'en ressentir gravement. Que doit faire le bourgmestre dans un cas pareil?

Le bourgmestre fonde assez souvent son intervention sur sa compétence en matière de maintien de l'ordre public. La réalité du terrain montre néanmoins que le recrutement n'a pas toujours lieu dans des cafés, mais parfois aussi dans des habitations, des appartements ou des box de garage privés, ou encore dans des gares, des écoles ou des mosquées, par exemple. Quelle responsabilité incombe au bourgmestre lorsqu'il en est informé par les services de police? Peut-il ou doit-il intervenir? Quelles seraient les conséquences de son inaction? Risque-t-elle de réduire à néant l'ensemble de l'enquête?

Il s'agit d'éviter à tout prix ce genre de piège. M. Bonte propose en tout cas d'étendre la notion d'établissement prévue dans la proposition de loi, qui concerne essentiellement les cafés, notamment aux agences de paris et aux casinos (dont on sait qu'ils sont utilisés comme organisations de blanchiment).

Doit-il intervenir ou se borner à transmettre ses informations au parquet? Cette dernière solution emporte la préférence de M. Bonte.

Voor de spreker is evenwel de voorwaarde dat het college van burgemeester en schepenen daaraan zijn goedkeuring moet hechten onaanvaardbaar. Informeren van het college volstaat. Het is immers de burgemeester zelf die wettelijk over de bevoegdheid inzake veiligheid beschikt. Het mag niet afhangen van de politieke meerderheid in het college of een bepaalde inrichting al dan niet wordt gesloten. Op dit vlak komt het de burgemeester toe zijn verantwoordelijkheid te nemen.

De spreker beklemtoont dat hij er niet op uit is de totstandkoming van wetgeving te vertragen. Zijn hoofdbekommernis is solide regels invoeren die effect sorteren en niet het risico lopen achteraf te worden vernietigd. De bestuurlijke aanpak van voorbereidingen gericht op terroristische misdrijven moet waterdicht zijn. Het Brusselse “kanaalplan” is daar een goed voorbeeld van omdat het volop inzet op de onderliggende criminaliteitsfenomenen die een voedingsbodem zijn voor terroristische organisaties of georganiseerde misdaad. In dit plan wordt zeer terecht gefocust op zaken als domiciliefraude, illegale economie, drughandel, gokkantoren, enz. Men kan echter niet anders dan vaststellen dat deze ambities vandaag botsen op een gebrek aan wetgeving, capaciteit, inspectiediensten, e.d.

De spreker wil het instrumentarium absoluut verruimen maar vraagt ook een gedegen juridische basis. Hij wenst een duidelijk antwoord op vragen over de verantwoordelijkheid van een burgemeester die optreedt en daardoor een gerechtelijk onderzoek schade toebrengt en van een burgemeester die niet optreedt. Het ontbreken van een adequaat instrumentarium kan de strijd tegen het terrorisme zwaar hypothekeren en zelfs volledig onderuit halen.

Als er wordt verwacht dat de burgemeester zijn verantwoordelijkheid opneemt, dan kan dit alleen maar als hij de waarborgen krijgt dat hij ook over alle noodzakelijke informatie kan beschikken. De spreker vindt dat het het federaal parket is dat moet worden op de hoogte gebracht en moet verantwoorden waarom in een bepaald geval niet wordt opgetreden. Dan pas kan een verantwoordelijkheid worden gelegd bij de burgemeester.

De heer Raf Terwingen (CD&V) heeft begrip voor de vragen naar de concrete verantwoordelijkheid die het wetsvoorstel bij de burgemeester legt. Het is echter niet omdat aan de burgemeester een bepaalde mogelijkheid wordt geboden, dat er een verantwoordelijkheid ontstaat indien daar geen gebruik van wordt gemaakt. Het werd reeds gesteld, de burgemeester draagt al een zelfde verantwoordelijkheid ten aanzien van andere thema's: de mensenhandel, drugs of de openbare orde. Een beslissing tot sluiten wordt bovendien niet lichtzinnig

L'intervenant estime cependant que la condition imposant l'accord du collège des bourgmestre et échevins est inacceptable. Il suffit d'informer le collège. C'est en effet le bourgmestre même qui dispose légalement de la compétence en matière de sécurité. La fermeture ou non d'un établissement donné ne peut dépendre de la majorité au collège. Il appartient au bourgmestre de prendre ses responsabilités en la matière.

L'intervenant souligne qu'il n'entend pas ralentir l'élaboration de la législation. Sa principale préoccupation consiste à instaurer des règles solides qui produisent leurs effets et ne risquent pas d'être ultérieurement annulées. L'approche administrative des préparatifs d'infractions terroristes doit être sans faille. Le “plan canal” de Bruxelles en est un bon exemple, parce qu'il mise pleinement sur les phénomènes criminels sous-jacents, qui nourrissent les organisations terroristes et la criminalité organisée. Ce plan se focalise à raison sur des faits tels que la fraude au domicile, l'économie illégale, le trafic de drogue, les agences de paris, etc. Force est cependant de constater qu'aujourd'hui, ces ambitions se heurtent à un manque de législation, de capacité, de services d'inspection, etc.

L'intervenant tient absolument à élargir les instruments, mais réclame également une base juridique solide. Il souhaite obtenir une réponse claire aux questions relatives à la responsabilité d'un bourgmestre qui intervient et porte ainsi préjudice à une enquête judiciaire et à celle d'un bourgmestre qui n'intervient pas. L'absence d'instruments adéquats peut lourdement hypothéquer voire complètement miner la lutte contre le terrorisme.

Si l'on attend du bourgmestre qu'il prenne ses responsabilités, il est indispensable qu'il ait la garantie de pouvoir disposer de toutes les informations nécessaires. L'intervenant estime que c'est le parquet fédéral qui doit être informé et justifier l'absence d'intervention dans un cas donné. Ce n'est que dans ces conditions que le bourgmestre peut être responsabilisé.

Monsieur Raf Terwingen (CD&V) comprend les interrogations relatives à la responsabilité concrète que la proposition de loi confère au bourgmestre. Cependant, ce n'est pas parce que le bourgmestre se voit offrir une certaine faculté que naît une responsabilité, dès lors qu'il n'en fait pas usage. Comme indiqué précédemment, le bourgmestre porte déjà une même responsabilité dans d'autres domaines, comme la traite des êtres humains, la drogue ou l'ordre public. En outre, la décision de fermeture n'est pas prise à la légère, mais

genomen. Daarvoor is een goed onderbouwd en sluitend dossier nodig.

Het wetsvoorstel is in feite niets meer dan het invoeren van een regeling zoals die bestaat in verband met de mensenhandel. Die werd destijds met een ruime meerderheid in de Kamer goedgekeurd. De rechtspraak en de rechtsleer die in dat kader werden ontwikkeld, zullen ongetwijfeld ook heel wat van de huidige vragen kunnen beantwoorden. Zo mag men aannemen dat de term “inrichtingen” in dezelfde zin begrepen dient te worden als deze in het kader van de gelijkaardige regeling voor de mensenhandel in artikel 134*quinquies* van de Nieuwe gemeentewet.

De voorgestelde maatregel is in ieder geval evenredig, en komt tegemoet aan een nood op het terrein. Het spreekt voor zich dat maatregelen als deze juridisch correct moeten worden geconstrueerd. Tegelijk mag men geen koudwatervrees hebben ten aanzien van dergelijke problemen.

De heer Veli Yüksel (CD&V) stipt aan dat amendement nr. 4 voorziet dat de burgemeester in het kader van het beslissingsproces over het sluiten van een inrichting overleg pleegt met het federaal parket om zich ervan te vergewissen dat de beslissing zeker geen lopend onderzoek in het gevaar zou brengen.

De heer Hans Bonte (sp.a) spreekt tegen dat er in deze sprake is van koudwatervrees. De huidige bevoegdheid van een burgemeester om een inrichting te sluiten kadert binnen de zorg voor de openbare orde, waarover hij dient te waken. In het voorliggende wetsvoorstel gaat het om terroristische activiteiten, wat tot de bevoegdheid behoort van het federaal parket.

Een voorafgaand overleg tussen de burgemeester en het parket is niet haalbaar of niet raadzaam wegens het geheim van het onderzoek (opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek). Indien het overleg toch wordt ingeschreven in de wet, is het van essentieel belang dat het parket in dat kader alle informatie deelt met de betrokken burgemeester en het lokale bestuur. Dat gaat dus om alle informatie uit het onderzoek. Dat is de logische consequentie van de keuze voor een voorafgaand overleg. De vraag die zich vervolgens stelt is: mag of moet de burgemeester die informatie op zijn beurt delen met zijn politiediensten?

Indien het parket aan de burgemeester vraagt om nog niet in te grijpen omwille van een lopend onderzoek, hoe liggen dan de verantwoordelijkheden op het ogenblik dat toch een terroristische daad wordt gepleegd? Wat

repose nécessairement sur un dossier solide et bien étayé.

En réalité, la proposition de loi se limite à introduire une réglementation semblable à celle qui existe en matière de traite des êtres humains, laquelle a été approuvée par une large majorité à la Chambre. Il ne fait aucun doute que la jurisprudence et la doctrine développées dans ce cadre permettront également de répondre à bon nombre des questions soulevées. Ainsi, il est légitime de postuler que le mot “établissements” doit s’entendre dans le même sens que, dans le cadre de la réglementation similaire en matière de traite des êtres humains, à l’article 134*quinquies* de la Nouvelle loi communale.

Quoi qu’il en soit, la mesure proposée est proportionnée et répond à un besoin qui se fait ressentir sur le terrain. Il va de soi que les mesures de cette nature doivent être construites correctement sur le plan juridique. Dans le même temps, il ne faut pas faire preuve de frilosité face à de tels problèmes.

Monsieur Veli Yüksel (CD&V) souligne que l’amendement n° 4 prévoit que, dans le cadre du processus décisionnel relatif à la fermeture d’un établissement, le bourgmestre se concerte avec le parquet fédéral pour s’assurer que la décision n’est pas susceptible de compromettre une enquête en cours.

M. Hans Bonte (sp.a) réfute toute frilosité en l’espèce. Le pouvoir dont dispose actuellement le bourgmestre de fermer un établissement s’inscrit dans le cadre du maintien de l’ordre public, auquel il doit veiller. La proposition de loi à l’examen concerne les activités terroristes, ce qui relève de la compétence du parquet fédéral.

Une concertation préalable entre le bourgmestre et le parquet n’est pas réalisable ou pas souhaitable, en raison du secret de l’enquête (information ou instruction). Si la concertation est tout de même inscrite dans la loi, il est d’une importance cruciale que le parquet partage toutes les informations à cet égard avec le bourgmestre concerné et l’administration locale. Il s’agit donc de toutes les informations de l’enquête, ce qui est une conséquence logique du choix d’une concertation préalable. La question qui en découle est la suivante: le bourgmestre peut-il ou doit-il à son tour partager ces informations avec ses services de police?

Si le parquet demande au bourgmestre de ne pas encore intervenir en raison d’une enquête en cours, qu’en est-il des responsabilités si un acte terroriste est tout de même commis? Que se passe-t-il si, malgré la

gebeurt er indien de burgemeester ondanks de vraag van het parket toch optreedt, en op die manier het onderzoek beschadigt of zelfs volledig teniet doet?

Dergelijke vragen tonen de nood aan om duidelijkheid te scheppen rond dat voorafgaand overleg. Een zelfde klaarheid is nodig in verband met de definitie van de “inrichtingen”. Is het echt de bedoeling om de burgemeester ook de bevoegdheid te geven om private woonsten te sluiten?

Hoe zorgt men er bovendien voor dat er geen willekeur ontstaat? Die vraag verklaart waarom de Raad van State nauwlettend toeziet op de huidige beslissingen tot sluiting van de burgemeesters. Dergelijke beslissingen dienen zeer evenwichtig en goed onderbouwd te zijn, indien zij de beoordeling door de Raad van State willen doorstaan.

De heer Bonte wijst er tot slot op dat men bovenal de burgemeester sterkere instrumenten moet aanreiken in de strijd tegen problemen als drugs, gokken, vervalsingen, sociale fraude, enz.

De heer Stéphane Crusnière (PS) is het oneens met de stelling dat de amendementen nrs. 2 tot 4 tegemoet komen aan de opmerkingen uit het advies van de Raad van State. De voorgestelde maatregel geeft nochtans aanleiding tot heel wat vragen, en houdt een risico in op perverse effecten.

Indien er ernstige aanwijzingen bestaan dat er ergens in een inrichting terroristische activiteiten plaatsvinden, is de sluiting ervan dan niet de rol van de Justitie? Wentelt het wetsvoorstel die bevoegd niet eenvoudigweg af, door ze in handen te leggen van de burgemeester?

Is die bevoegdheid voor de burgemeester niet te zwaarwichtig? Wat is zijn verantwoordelijk indien hij niet overgaat tot de sluiting van een inrichting, en daarna blijkt dat van daaruit een aanslag werd voorbereid? *Quid* indien de eigenaars van het pand niet op de hoogte zijn van die activiteiten (bv. de ouders weten niet wat hun zoon er beraamt)? Wat gebeurt er indien de beslissing tot sluiting achteraf onterecht blijkt?

De Raad van State deelt de visie dat het in deze gaat om een verantwoordelijkheid van de Justitie, en niet van het lokale bestuur. Volgens de Raad van State rijst immers de vraag “of het niet raadzaam zou zijn om die beslissing niet aan de burgemeester toe te vertrouwen maar wel aan de gerechtelijke overheden die belast zijn met het opsporen, het vervolgen, het onderzoeken of het vonnissen van de strafrechtelijke feiten in kwestie” (DOC 54 1473/003, blz. 7).

demande du parquet, le bourgmestre intervient quand même, et nuit ainsi à l'enquête voire la réduit à néant?

De telles questions démontrent la nécessité de clarifier les choses en ce qui concerne la concertation préalable. Une même clarté est nécessaire concernant la définition des “établissements”. Le but est-il vraiment de donner au bourgmestre le pouvoir de fermer également des habitations privées?

De plus, comment éviter l'arbitraire? Cette question explique pourquoi le Conseil d'État surveille attentivement les décisions actuelles de fermeture prises par les bourgmestres. De telles décisions doivent être très équilibrées et bien étayées, si on veut éviter qu'elles soient retoquées par le Conseil d'État.

M. Bonte fait enfin observer qu'il faut avant tout octroyer aux bourgmestres des instruments plus efficaces dans la lutte contre les problèmes de drogue, de paris, de contrefaçons, de fraude sociale, etc.

M. Stéphane Crusnière (PS) ne partage pas la thèse selon laquelle les amendements n°s 2 à 4 répondent aux remarques formulées dans l'avis du Conseil d'État. La mesure proposée suscite néanmoins de très nombreuses interrogations et présente un risque d'effets pervers.

Lorsqu'il existe des indices sérieux que des activités terroristes se déroulent dans un établissement, la décision de sa fermeture n'incombe-t-elle pas à la Justice? Ne se débarrasse-t-on pas simplement, avec cette proposition de loi, de cette compétence en la confiant au bourgmestre?

Cette compétence n'est-elle pas trop lourde pour le bourgmestre? Quelle est sa responsabilité s'il ne procède pas à la fermeture d'un établissement et qu'il apparaît par la suite qu'un attentat a été préparé depuis ce lieu? *Quid* si les propriétaires de l'immeuble ne sont pas au fait de ces activités (par exemple, les parents ignorent les plans échafaudés par leur enfant)? Qu'advient-il si la décision de fermeture s'avère finalement infondée?

Le Conseil d'État partage la vision selon laquelle il s'agit en l'occurrence d'une responsabilité qui incombe à la Justice et non pas au pouvoir local. Le Conseil d'État estime en effet qu'“il convient de se demander s'il n'est pas plus indiqué de confier la décision, non audit bourgmestre, mais bien aux autorités judiciaires en charge de la recherche, de la poursuite, de l'instruction ou du jugement des faits pénaux concernés.” (DOC 54 1473/003, p. 7).

In verband met het voorafgaand overleg wijst de Raad van State op het feit dat die omwille van het geheim van het onderzoek niet haalbaar of raadzaam kan zijn, en benadrukt tevens het beginsel van het vermoeden van onschuld (DOC 54 1473/003, blz. 7-8).

Ook de *Union des Villes et Communes de Wallonie* (UVCW) deelt in haar advies de mening van de Raad van State, en stelt de vraag of een afdoend voorafgaand overleg mogelijk is in het licht van het beginsel van het geheim van het onderzoek. De UVCW stelt bovendien de vraag naar de evenredigheid van de maatregel, gelet op de mogelijks te excessieve aantasting van de vrijheid van handel en nijverheid.

Een afdoende motivering van een dergelijke beslissing kan bovendien niet steunen op de kennis van de lokale politiezones of van de gemeentelijke diensten. Die kennis en expertise liggen bij Justitie, en bevinden zich niet op het lokale niveau.

Men kan eveneens de vraag stellen of de maatregel zal bijdragen aan het bewaren van de openbare orde of aan het voorkomen van inbreuken. Terroristische activiteiten gebeuren in een zeer clandestiene sfeer, wat de controle erg moeilijk maakt.

Bovendien werd reeds een meldingsplicht voorzien in artikel 29 van het Wetboek van strafvordering. De burgemeester dient dus terroristische activiteiten voor verder gevolg te melden aan het openbaar ministerie (DOC 54 1473/003, blz. 8-9).

Moslims zouden bijvoorbeeld de sluiting van hun moskee kunnen ervaren als een aantasting van hun vrijheid van geloof. Waarom worden er geen maatregelen genomen ten aanzien van diegenen die een inbreuk plegen, in plaats van een maatregel die gevolgen heeft voor alle gelovigen van de betrokken moskee?

Gelet op al die overwegingen moet men besluiten dat de maatregel in het slechtste geval schadelijk is (door de persoonlijke verantwoordelijkheid van de burgemeesters en de bijkomende lasten voor de lokale politiezones), en in het beste geval nutteloos in de strijd tegen het terrorisme, gelet op het onevenredige karakter ervan ten aanzien van de exploitanten van de inrichting in kwestie. De maatregel kan ook contraproductief zijn in het kader van een lopend gerechtelijk onderzoek.

De UVCW en de *Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten* (VVSG) formuleren dezelfde bezwaren. Hoe reageren de indieners van het wetsvoorstel op die kritiek?

S'agissant de la concertation préalable, le Conseil d'État souligne que le secret de l'information et de l'instruction risque de la rendre irréalisable ou inopportune, tout en mettant en exergue la présomption d'innocence (DOC 54 1473/003, pp. 7-8).

Dans son avis, l'*Union des Villes et Communes de Wallonie* (UVCW) partage également l'avis du Conseil d'État et se demande si une concertation préalable satisfaisante est possible au regard du principe du secret de l'instruction. L'UVCW s'interroge également quant à la proportionnalité de la mesure, étant donné qu'elle est susceptible de porter atteinte de manière excessive à la liberté de commerce et d'industrie.

De surcroît, les zones de police locale ou les services communaux ne disposent pas des connaissances requises pour pouvoir dûment motiver une décision de cette nature. La Justice dispose de ces connaissances et de cette expertise, ce qui n'est pas le cas des pouvoirs locaux.

On peut également poser la question de savoir si cette mesure contribuera au maintien de l'ordre public ou à la prévention des infractions. Les activités terroristes sont perpétrées dans la plus grande clandestinité, ce qui rend le contrôle très difficile.

En outre, l'article 29 du Code d'instruction criminelle prévoit déjà une obligation d'informer. Le bourgmestre doit donc informer, à toutes fins de droit, le ministère public des activités terroristes dont il a connaissance (DOC 54 1473/003, p. 8-9).

Des musulmans pourraient, par exemple, vivre la fermeture de leur mosquée comme une atteinte à leur liberté de croyance. Pourquoi ne prend-on pas de mesures à l'encontre de ceux qui commettent une infraction, plutôt qu'une mesure qui a des incidences pour l'ensemble des croyants de la mosquée concernée?

Toutes ces considérations amènent à conclure que la mesure est, dans le pire des cas, dommageable (en raison de la responsabilité personnelle des bourgmestres et des charges supplémentaires pour les zones de police locale), et, dans le meilleur des cas, inutile dans la lutte contre le terrorisme, compte tenu de son caractère disproportionné vis-à-vis des exploitants de l'établissement en question. La mesure peut également être contre-productive dans le cadre d'une instruction judiciaire en cours.

L'UVCW et le *Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten* (VVSG) formulent les mêmes objections. Comment les auteurs de la proposition de loi réagissent-ils à cette critique?

De heer Raf Terwingen (CD&V) wijst erop dat de voorliggende regeling precies dezelfde is als diegene die is opgesteld in verband met de mogelijkheid tot sluiting door de burgemeester in het kader van de mensenhandel. Die maatregel werd destijds met een zeer brede steun door het Parlement aangenomen.

Daarnaast is het eveneens vreemd dat vraagtekens worden geplaatst bij de interpretatie van de term “inrichtingen”, terwijl die term reeds meermaals voorkomt in de Nieuwe gemeentewet. Rond die term heeft de rechtspraak en de rechtsleer hoe dan ook alle onduidelijkheid al weggenomen, als die er al was.

Het is goed dat het amendement nr. 4 de voorliggende regeling in overeenstemming brengt met de bepalingen onder de artikelen 134ter en 134^{quater} van de Nieuwe gemeentewet, en dat dus eveneens wordt gechopt voor een bekrachtiging door het college van burgemeester en schepenen in plaats van de loutere kennisgeving. Ook dat is dus een bestaand systeem dat in het verleden reeds goed werd bevonden.

Het klopt dat de beslissing van de burgemeester tot het sluiten van een inrichting evenwichtig moet zijn. Indien de wetgever terecht een sluiting mogelijk acht in de strijd tegen de mensenhandel, dan moet een dergelijke mogelijkheid toch minstens evenzeer aanvaardbaar zijn in het kader van de terrorismebestrijding?

Er wordt gesteld dat met de maatregel de verantwoordelijkheid van het federaal parket wordt doorgeschoven naar de burgemeester. Tegelijk stelt men dat de burgemeester over alle informatie moet beschikken waarover het federaal parket beschikt. Het is net dat laatste dat de verantwoordelijkheid van de burgemeester zou doen toenemen.

Het voorliggende wetsvoorstel moet beoordeeld worden binnen het huidige wetgevende kader, waarin door het parket de afweging wordt gemaakt welke informatie wordt meegedeeld aan de burgemeester.

De burgemeester zal dus op basis van de informatie die hij tijdens het overleg met het parket heeft verkregen een beslissing nemen in eer en geweten. Het lijkt ook logisch dat de burgemeester gevolg geeft aan de vraag van het parket om niet over te gaan tot de sluiting op grond van een lopend onderzoek. Op dat ogenblik is het beleid van de burgemeester gedekt door dat van het parket.

De heer Hans Bonte (sp.a) pleit ervoor om de juiste verantwoordelijkheid bij de juiste persoon of instantie te leggen. Indien er ergens sprake is van een terroristische

M. Raf Terwingen (CD&V) souligne que la disposition à l'examen est précisément identique à celle qui a été élaborée en vue de permettre au bourgmestre de prendre une décision de fermeture dans le cadre de la traite des êtres humains. À l'époque, cette mesure a été adoptée à une très large majorité par le Parlement.

Par ailleurs, il est également étrange que l'on s'interroge sur l'interprétation du terme “établissements”, alors que ce terme figure déjà à plusieurs reprises dans la Nouvelle loi communale. Quoi qu'il en soit, la jurisprudence et la doctrine ont déjà levé toute ambiguïté à propos de ce terme, si tant est qu'il y en avait une.

Il est positif que l'amendement n° 4 mette la disposition proposée en concordance avec les dispositions des articles 134ter et 134^{quater} de la Nouvelle loi communale, et que l'on opte donc également pour une confirmation par le collège des bourgmestre et échevins au lieu d'une simple communication. C'est là aussi un système existant qui a déjà prouvé son efficacité dans le passé.

Il est exact que la décision du bourgmestre de fermer un établissement doit être équilibrée. Si le législateur estime, à juste titre, qu'il doit être possible de fermer un établissement dans le cadre de la lutte contre la traite des êtres humains, une telle possibilité devrait quand même être tout autant acceptable dans le cadre de la lutte contre le terrorisme?

Il est souligné qu'avec cette mesure, la responsabilité passe du parquet fédéral au bourgmestre. D'un autre côté, on souligne que le bourgmestre doit disposer de toutes les informations dont dispose le parquet fédéral. C'est précisément ce dernier point qui accroîtrait la responsabilité du bourgmestre.

La proposition de loi à l'examen doit être évaluée dans le cadre législatif actuel, dans lequel le parquet décide, après avoir évalué la situation, quelles informations sont communiquées au bourgmestre.

Celui-ci prendra donc une décision en honneur et conscience, sur la base des informations qu'il aura reçues durant la concertation avec le parquet. Il semble également logique que le bourgmestre donne suite à la demande du parquet de ne pas procéder à la fermeture d'un établissement en raison d'une enquête en cours. La politique du bourgmestre est dans ce cas couverte par celle du parquet.

M. Hans Bonte (sp.a) préconise de confier les bonnes responsabilités aux bonnes personnes ou instances. S'il est question d'une activité terroriste qui constitue un

activiteit die een acuut gevaar vormt voor de openbare veiligheid, dan is het aan de lokale politie om, in overleg met de federale collega's, snel op te treden. Dat is niet het moment om de burgemeester te contacteren, die op zijn beurt een afweging zou moeten maken.

Het huidige probleem bestaat erin dat wanneer de burgemeester een beslissing tot sluiting neemt op grond van de informatie waarover hij beschikt, hij niet zelden wordt teruggefloten door de Raad van State. Eén van de noodzakelijke voorwaarden voor een sluitingsbeslissing is het horen van de betrokkene. Op grond van de hoorplicht moet men de kans krijgen zich te verdedigen. Hoe absurd zou het niet zijn dat men diegenen moet horen die met terroristische activiteiten bezig zijn? Minstens zou in het wetsvoorstel dat obstakel moeten worden weggewerkt.

Daarnaast is het van het grootste belang dat de burgemeester er zich moet kunnen van vergewissen dat een beslissing tot sluiting er niet voor zorgt dat een lopend onderzoek van het parket wordt gedwarsboord. Er moet dus een waarborg bestaan dat de burgemeester op voorhand een duidelijk advies krijgt van de procureur, waarna de burgemeester met kennis van zaken een beslissing kan nemen. Het is dan ook aan te bevelen om de federaal procureur te horen over de mogelijkheden rond die informatiedeling.

Tot slot moet ook worden gewezen op een aantal pertinente opmerkingen en bedenkingen in de adviezen van de VVSG en de UVCW. Ook zij wijzen bijvoorbeeld op de absurditeit van de hoorplicht van diegenen die met terroristische activiteiten bezig zijn.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) benadrukt dat het voorafgaand overleg met de gerechtelijke instanties nadrukkelijk is voorzien in de nieuwe bepaling die is neergelegd in het amendement nr. 4. Dat overleg is er precies op gericht om te vermijden dat een beslissing van de burgemeester interfereert met een lopend onderzoek.

Uiteraard moet op de langere termijn een alomvatende bestuurlijke aanpak op poten worden gezet, zodat de burgemeesters de nodige slagkracht krijgen voor een beleid ter zake. In afwachting daarvan is het voorliggende wetsvoorstel alvast een nuttig instrument.

De heer Hans Bonte (sp.a) acht het niet de rol van het lokale bestuur om de inval te organiseren in panden waar terroristische activiteiten plaatsvinden. In dergelijke gevallen moet het federaal parket worden geactiveerd. De burgemeester die bepaalde informatie opvangt, zou in bepaalde gevallen moeten kunnen eisen dat het

danger grave pour la sécurité publique, c'est à la police locale d'intervenir rapidement, en concertation avec la police fédérale. Ce n'est pas le moment de contacter le bourgmestre, qui à son tour devrait évaluer la situation.

Le problème actuel, c'est que le bourgmestre est souvent rappelé à l'ordre par le Conseil d'Etat lorsqu'il prend la décision de fermer un établissement sur la base des informations dont il dispose. L'audition des personnes concernées est une des conditions essentielles pour une décision de fermeture. Les intéressés doivent avoir l'occasion de se défendre en vertu de l'obligation d'audition. Ne serait-il pas absurde de devoir auditionner les personnes impliquées dans des activités terroristes? La proposition de loi à l'examen devrait au moins supprimer cet obstacle.

Il est en outre de la plus grande importance que le bourgmestre puisse s'assurer qu'une décision de fermeture ne vienne pas court-circuiter une enquête du parquet en cours. Il convient donc de garantir que le bourgmestre recevra au préalable un avis clair du procureur, qui lui permettra de prendre une décision en connaissance de cause. Il est dès lors recommandé d'entendre le procureur fédéral concernant les possibilités de partage des informations.

L'intervenant évoque pour terminer un certain nombre d'observations et de réflexions de la VVSG et de l'UVCW. Ces associations soulignent notamment, elles aussi, l'absurdité de l'obligation d'entendre les personnes engagées dans des activités terroristes.

Mme Sophie De Wit (N-VA) souligne que la concertation préalable avec les instances judiciaires est expressément prévue dans la nouvelle disposition proposée dans l'amendement n° 4. Cette concertation vise précisément à éviter qu'une décision du bourgmestre interfère avec une enquête en cours.

Il est évident qu'à long terme, une approche administrative globale devra être mise en œuvre, de façon à ce que les bourgmestres disposent des leviers nécessaires pour mener leur politique en la matière. Dans l'attente d'une telle approche, la proposition de loi à l'examen constitue déjà un instrument utile.

M. Hans Bonte (sp.a) estime que le rôle de l'administration locale n'est pas d'organiser une descente dans un immeuble hébergeant des activités terroristes. Dans ce cas, il faut faire appel au parquet fédéral. Les bourgmestres qui reçoivent certaines informations devraient pouvoir exiger l'intervention du parquet fédéral dans

federaal parket optreedt. De onderscheiden taken en verantwoordelijkheden moeten immers zuiver worden gehouden.

Mevrouw Françoise Schepmans (MR) licht toe dat de beslissing tot sluiting van de Molenbeekse moskee Loqman een uitvloeisel is van het onderzoek rond de vrijdelde aanslag op de Thalys. Nochtans steunde de beslissing tot sluiting op stedenbouwkundige argumenten.

De eigenlijke sluiting is pas gebeurd na enkele maanden. Het parket had immers tijdens het overleg gewezen op een lopend onderzoek en gevraagd om nog te wachten met de sluiting. Er is dus een samenwerking geweest.

De heer Veli Yüksel (CD&V) kan zich niet voorstellen dat een burgemeester toch zou overgaan tot de sluiting van een inrichting indien het parket uitdrukkelijk vraagt om dat niet te doen omwille van een lopend onderzoek.

De heer Hans Bonte (sp.a) wijst op het belang dat de burgemeester de consequenties van zijn optreden kent. Hij hoopt dat mevrouw Schepmans tijdens het overleg volledig werd geïnformeerd over de stand van het onderzoek, zodat zij het evenwichtige karakter van haar beslissing goed kon beoordelen. Men moet echter vaststellen dat vandaag de dag de burgemeesters niet afdoende worden geïnformeerd door het parket, wat betekent dat zij hun verantwoordelijkheid inzake terreur niet op een degelijke wijze kunnen opnemen. De waarborg op volledige informatie is een belangrijke voorwaarde voor de invoering van de voorgestelde maatregel. Zo niet bestaat het risico dat beslissingen van de burgemeesters de strijd tegen het terrorisme in gevaar brengen in plaats van het een dienst te bewijzen.

De heer Stéphane Crusnière (PS) vraagt of de voorgestelde regeling een oplossing zou bieden voor de situatie waarin mevrouw Schepmans zich bevond in het kader van haar beslissing over de Loqman-moskee.

De heer Georges Dallemagne (cdH) begrijpt dat de Molenbeekse burgemeester heeft gewacht met de sluiting van de moskee op vraag van het parket. Dat toont aan dat het uiteindelijk toch het parket is dat groen licht geeft voor de sluiting. Hoe groot is de bevoegdheid van de burgemeester dan in de praktijk? *Quid* indien de burgemeester wacht met de sluiting op vraag van het parket en er zich vervolgens een aanslag voordoet?

certain cas. Il est en effet important de maintenir une séparation nette entre les tâches et les responsabilités des uns et des autres.

Mme Françoise Schepmans (MR) explique que la décision de fermer la mosquée Loqman à Molenbeek était une conséquence de l'enquête sur la tentative d'attentat déjouée à bord du Thalys, même s'il est vrai que la décision de fermeture s'appuyait sur des arguments d'ordre urbanistique.

La fermeture effective n'est intervenue qu'après plusieurs mois. Lors de la concertation, le parquet avait en effet souligné qu'une enquête était en cours et il avait demandé d'attendre avant de procéder à la fermeture. Une collaboration a donc eu lieu.

M. Veli Yüksel (CD&V) ne peut pas imaginer qu'un bourgmestre procède à la fermeture d'un établissement si le parquet demande explicitement de ne pas le faire au motif qu'une enquête est en cours.

M. Hans Bonte (sp.a) souligne qu'il est important que le bourgmestre ait connaissance des conséquences de son intervention. Il espère que Mme Schepmans a été parfaitement informée de l'état de l'enquête lors de la concertation qui a eu lieu, et qu'elle a dès lors pu apprécier adéquatement le caractère équilibré de sa décision. Mais force est de constater qu'à l'heure actuelle, les informations que le parquet transmet aux bourgmestres ne sont pas complètes, ce qui les empêche de prendre leurs responsabilités en matière de lutte contre le terrorisme en parfaite connaissance de cause. La garantie du caractère exhaustif des informations transmises au bourgmestre est une condition importante de l'introduction de la mesure proposée, faute de quoi certaines décisions prises par les bourgmestres risquent de compromettre la lutte contre le terrorisme plutôt que de la servir.

M. Stéphane Crusnière (PS) demande si la réglementation proposée pourrait offrir une solution à la situation à laquelle Mme Schepmans a été confrontée dans le cadre de sa décision relative à la mosquée Loqman.

M. Georges Dallemagne (cdH) comprend que la bourgmestre de Molenbeek ait différé la fermeture de la mosquée à la demande du parquet. Cela prouve que c'est en fin de compte le parquet qui donne le feu vert pour la fermeture. Mais quelle est l'étendue de la compétence du bourgmestre en pratique? Que se passe-t-il si un bourgmestre décide de surseoir à la fermeture à la demande du parquet et qu'un attentat est ensuite perpétré?

Het wetsvoorstel zorgt er in elk geval wel voor dat een burgemeester niet langer zijn toevlucht moet zoeken tot bijvoorbeeld stedenbouwkundige inbreuken om een pand te sluiten op grond van terreurgerelateerde activiteiten. Dat soort werkwijze is betreurenswaardig. Het wetsvoorstel zorgt er dus voor dat de sluiting gebeurt op grond van het juiste argument. Op die manier wordt alvast een correct signaal gegeven.

De heer Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) geeft aan dat nog niet werd verduidelijkt op welke wijze de bepaling onder het amendement nr. 4 tegemoet komt aan de opmerkingen van de Raad van State en van de verenigingen van steden en gemeenten.

De heer Hans Bonte (sp.a) benadrukt dat de ingewonnen adviezen meer dienen te zijn dan een formaliteit. In de adviezen van de VVSG en de UVCW staan een aantal ongerustheden waarop de indieners van het wetsvoorstel en het amendement nr. 4 geen antwoord bieden.

Tegelijk blijkt uit de bespreking een nood aan verduidelijkingen van de federaal procureur over de concrete invulling van het overleg tussen de burgemeester en het parket in verband met de strijd tegen het terrorisme, en de verantwoordelijkheden van beiden op dat vlak.

Er moet ook klaarheid worden geschapen over de betekenis van een aantal gehanteerde begrippen, zoals de “inrichtingen” of de “terroristische activiteiten”. Het komt in de eerste plaats aan de wetgever toe om duidelijkheid te scheppen over de termen die hij hanteert.

Tot slot benadrukt de heer Bonte dat, indien men wil dat de burgemeester de voorgestelde bevoegdheid opneemt, hij volledig geïnformeerd moet zijn. Dat is thans niet het geval: alle burgemeesters die momenteel met de problematiek geconfronteerd worden, wijzen zonder uitzondering op een fundamenteel gebrek aan informatie.

Een efficiënt optreden van de burgemeester in de strijd tegen het terrorisme moet dan ook steunen op de garantie dat hij over alle elementen van het dossier beschikt. Die waarborg is er tot op heden niet. Beide elementen dienen samen te gaan: geen verantwoordelijkheid zonder de waarborg op de volledige informatie.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) nodigt uit om kennis te nemen van het verslag over het wetsontwerp dat heeft geleid tot de invoering van het artikel 134^{quinquies} in de Nieuwe gemeentewet (DOC 53 1468/002). Dat verslag biedt alvast heel wat informatie over de geviseerde inrichtingen.

L'intervenant relève que grâce à la proposition de loi à l'examen, le bourgmestre ne sera en tout état de cause plus contraint de prendre pour prétexte l'existence d'infractions urbanistiques, par exemple, pour pouvoir fermer un immeuble suspecté d'abriter des activités terroristes – ce qui est tout de même une façon de procéder consternante. La proposition de loi permet donc d'invoquer à l'appui de la fermeture l'argument qui justifie réellement celle-ci, ce qui est un bon signal.

M. Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) relève qu'il n'a pas encore été précisé de quelle façon la disposition proposée par l'amendement n° 4 tient compte des observations du Conseil d'État et de l'Union des villes et communes.

M. Hans Bonte (sp.a) souligne qu'il est essentiel de réellement tenir compte des avis recueillis. Les avis de la VVSG et de l'UVCW expriment un certain nombre de préoccupations auxquelles les auteurs de la proposition de loi à l'examen et de l'amendement n° 4 n'offrent pas de réponse.

La discussion a par ailleurs mis en évidence la nécessité de demander au procureur fédéral des précisions quant au contenu concret de la concertation qui doit être menée entre le bourgmestre et le parquet concernant la lutte contre le terrorisme et quant aux responsabilités des deux parties dans ce domaine.

Il convient également de clarifier un certain nombre de notions utilisées telles qu'“établissements” ou “activités terroristes”. Le législateur se doit en premier lieu de faire toute la clarté sur les termes qu'il emploie.

M. Bonte souligne enfin que, si l'on veut que le bourgmestre exerce la compétence proposée, il faut qu'il soit pleinement informé. Ce n'est pas le cas à l'heure actuelle: tous les bourgmestres actuellement confrontés à la problématique se plaignent sans exception d'un manque fondamental d'information.

Une intervention efficace du bourgmestre dans la lutte contre le terrorisme doit donc reposer sur la garantie qu'il dispose de tous les éléments du dossier. Cette garantie est actuellement inexistante. Les deux éléments sont indissociables: pas de responsabilité sans garantie d'une information complète.

Mme Sophie De Wit (N-VA) invite à prendre connaissance du rapport sur le projet de loi qui a conduit à l'instauration de l'article 134^{quinquies} dans la Nouvelle loi communale (DOC 53 1468/002). Ce rapport offre, en tout état de cause, quantité d'informations sur les établissements visés.

De heer Denis Ducarme (MR) is van oordeel dat het politieke debat over de voorgestelde regeling uitgebreid is gevoerd. Bovendien liggen de gevraagde adviezen ter tafel.

De regeling, die tegemoet komt aan een nood op het terrein, is allerminst revolutionair. De burgemeester kan reeds een gelijkaardige maatregel nemen in het kader van de strijd tegen de drugs- of de mensenhandel. De maatregel heeft evenmin de ambitie om een wonderoplossing te zijn: hij ambieert louter de burgemeester een bijkomend instrument aan te reiken. Er mag worden aangenomen dat de burgemeesters het op een verantwoorde en evenwichtige wijze zullen gebruiken.

Uit het debat blijkt tot slot dat er eensgezindheid bestaat over het feit dat de burgemeester optimaal geïnformeerd dient te zijn over terroristische activiteiten op zijn grondgebied. De onderzoekscommissie naar de aanslagen van 22 maart 2016 zal daar zonder twijfel aandacht aan besteden bij het formuleren van haar aanbevelingen.

De heer Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) stelt voor te wachten op de aanbevelingen van de onderzoekscommissie over de rol van de burgemeester in de strijd tegen het terrorisme alvorens daarover regelgeving uit te vaardigen.

De heer Stéphane Crusnière (PS) schaaft zich achter het voorstel om de nakende aanbevelingen van de onderzoekscommissie ter zake af te wachten.

De heer Georges Dallemagne (cdH) wijst op de afspraak dat de tijdelijke commissie Terrorismebestrijding haar werkzaamheden kan voortzetten, los van de werkzaamheden van de onderzoekscommissie naar de aanslagen van 22 maart 2016. Uiteraard dient de tijdelijke commissie de voorstellen van zowel de partijen van de meerderheid als die van de oppositie te bespreken.

*
* *

De vraag van de heer Bonte om een hoorzitting te houden met de Fedraal procureur wordt verworpen met 9 tegen 3 stemmen en 1 onthouding.

M. Denis Ducarme (MR) considère que la réglementation proposée a fait l'objet d'un débat politique de fond. Qui plus est, les avis demandés sont sur la table.

La réglementation, qui répond à un besoin sur le terrain, n'a rien de révolutionnaire. Le bourgmestre peut déjà prendre une mesure similaire dans le cadre de la lutte contre la traite des êtres humains ou contre le trafic de stupéfiants. La mesure ne se veut pas non une panacée: elle a pour simple ambition de fournir au bourgmestre un outil supplémentaire. Il est permis de supposer que les bourgmestres en feront un usage responsable et équilibré.

Il est enfin ressorti du débat que chacun reconnaît unanimement que le bourgmestre doit être informé de manière optimale des activités terroristes en cours sur le territoire de sa commune. La commission d'enquête relative aux attentats du 22 mars 2016 accordera une attention particulière à cet aspect lors de la formulation de ses recommandations.

M. Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen) propose d'attendre les recommandations de la commission d'enquête sur le rôle du bourgmestre dans la lutte contre le terrorisme avant de légiférer en la matière.

M. Stéphane Crusnière (PS) se rallie à la proposition d'attendre les prochaines recommandations de la commission d'enquête en la matière.

M. Georges Dallemagne (cdH) rappelle qu'il avait été convenu de permettre à la commission temporaire "Lutte contre le terrorisme" de poursuivre ses travaux, indépendamment des travaux de la commission d'enquête sur les attentats du 22 mars 2016. La commission temporaire doit évidemment aussi bien examiner les propositions des partis de la majorité que celles de l'opposition.

*
* *

La demande de M. Bonte d'organiser une audition du procureur fédéral, est rejetée par 9 voix contre 3 et 1 abstention.

IV. — STEMMINGEN

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Amendement nr. 1 tot vervanging van artikel 2 wordt verworpen met 9 tegen 4 stemmen.

Amendement nr. 4, dat het ingetrokken amendement nr. 2 vervangt en tot vervanging van artikel 2, wordt aangenomen met 10 tegen 3 stemmen.

Amendement nr. 3 tot vervanging van het opschrift wordt aangenomen met 10 tegen 3 stemmen.

*
* *

Het gehele en aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt, met inbegrip van de taalkundige en wetgevingstechnische correcties en in afwijking van artikel 82, 1, van het Reglement van de Kamer, onmiddellijk aangenomen met 10 tegen 3 stemmen.

De rapporteurs,

Peter BUYSROGGE
Sarah SMEYERS

De voorzitter,

Koen METSU

IV. — VOTES

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 1, qui tend à remplacer l'article 2, est rejeté par 9 voix contre 4.

L'amendement n° 4, qui remplace l'amendement n° 2 retiré ainsi que l'article 2, est adopté par 10 voix contre 3.

L'amendement n° 3, qui tend à remplacer l'intitulé, est adopté par 10 voix contre 3.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée, y compris les corrections d'ordre linguistique et légistique, et par dérogation à l'article 82, 1, du Règlement de la Chambre, est immédiatement adopté par 10 voix contre 3.

Les rapporteurs,

Peter BUYSROGGE
Sarah SMEYERS

Le président,

Koen METSU